

شناسنامه گزارش:

عنوان: برنامه ارتقاء وضعیت زنان و خانواده سیستان و بلوچستان

تهیه و تنظیم: دفتر امور زنان استانداری

ناظر: دکتر سروش کیانی قلعه سرد

این گزارش با نظارت و حمایت معاونت رئیس جمهور در امور زنان و خانواده در چارچوب موافقتنامه شماره ۱۴۱۴۱۱ مورخ ۹۶/۱۱/۹ با استانداری سیستان و بلوچستان تهیه گردیده است.

کلیه حقوق مادی و معنوی این گزارش برای معاونت رییس جمهور در امور زنان و خانواده و استانداری سیستان و بلوچستان محفوظ می باشد.

تاریخ ارائه گزارش:

تیم همکاران

اعضای پانل خبرگان استان در زمینه کودک همسری و خشونت علیه زنان		
ردیف	نام و نام خانوادگی	سازمان / حوزه / تخصص
۱	فربیا برنایی بجد	مدیرکل دفتر امور بانوان
۲	زهرا موسوی	جهاد دانشگاهی
۳	نیلوفر نخعی مقدم	مددکار دفتر تسهیل‌گری
۴	مهسا ابرین	مدیر دفتر تسهیل‌گری
۵	فرح حیدری	جهاد دانشگاهی
۶	ناهید عیدوزهی	مشاور بانوان فرماندار خاش
۷	فاطمه عیسایی	مشاور بانوان فرماندار دلگان
۸	فاطمه بامری	فرهنگی
۹	حمیرا رخشانی	مشاور بانوان مدیرکل آموزش و پرورش
۱۰	خدیجه میر	مددکار دفتر تسهیل‌گری
۱۱	امیر جلالی نژاد	مدیر دفتر تسهیل‌گری
۱۲	زهرا مشهدی	کارشناس دفتر امور بانوان استانداری
۱۳	مریم لکزایی	معاون اجتماعی و مشاور مدیرکل بهزیستی
۱۴	امین مودی	مددکار دفتر تسهیل‌گری
۱۵	عیسی ورشوی	مدیر دفتر تسهیل‌گری
۱۶	بیگم سلمانیان	مدیر کانون هموفیلی - کنشگر اجتماعی
۱۷	زینب سعادت نیا	کارشناس مسئول دفتر امور بانوان
۱۸	محبوبه معتکفی	معاون دفتر امور بانوان
۱۹	سمیه جوکار	کارشناس امور بانوان
۲۰	فرشته حسین بر	کارشناس امور بانوان

اعضای پانل خبرگان استان در زمینه زنان سرپرست خانوار و فاقدین شناسنامه

ردیف	نام و نام خانوادگی	سازمان / حوزه / تخصص
۱	فریبا برنایی بجد	مدیرکل دفتر امور بانوان
۲	بیگم سلمانیان	مدیر کانون هموفیلی - کنشگر اجتماعی
۳	فرح حیدری	جهاد دانشگاهی
۴	مریم نادری نیا	جانشین معاونت امور اجتماعی بهزیستی
۵	علیرضا دهقان	معاون اداره کل کمیته امداد امام خمینی (ره)
۶	علیرضا خمیری	رئیس اداره آمار و برنامه‌ریزی کمیته امداد امام خمینی (ره)
۷	وحیده قنبرزهی گرگیچ	کارشناس دفتر تسهیل‌گری
۸	آرزو گرگیچ	مددکار دفتر تسهیل‌گری
۹	امیر جلالی نژاد	مدیر دفتر تسهیل‌گری
۱۰	مدینه ملائی	اهالی حاشیه شهر (پشت گاراها)
۱۱	خدیجه میر	مددکار دفتر تسهیل‌گری
۱۲	انسیه رزمخواه	مشاور بانوان مدیرکل ثبت احوال
۱۳	مهدی شادمهری	معاون حقوقی اداره کل ثبت احوال
۱۴	زهره مشهدی	کارشناس دفتر امور بانوان استانداری
۱۵	محبوبه معتکفی	معاون دفتر امور بانوان
۱۶	سمیه جوکار	کارشناس امور بانوان
۱۷	فرشته حسین بر	کارشناس امور بانوان

اعضای پانل خبرگان استان در زمینه بهداشت و سلامت زنان

ردیف	نام و نام خانوادگی	سازمان / حوزه / تخصص
۱	فریبا برنایی بجد	مدیرکل دفتر امور بانوان
۲	نوشین کامبوزیا	معاون پشتیبانی بیمه سلامت
۳	صفورا سرگلزایی	مشاور امور بانوان بیمه سلامت
۴	پروانه لسان	رئیس آموزش اداره کل تامین اجتماعی
۵	مهدیه حبیبی	کارشناس ارشد آموزش دانشگاه علوم پزشکی
۶	سجاد شاهی	پژوهشگر
۷	بیگم سلمانیان	مدیر کانون هموفیلی - کنشگر اجتماعی
۸	سعید بخشانی	پزشک - پژوهشگر
۹	طیبه پاکدل	مشاور امور بانوان رئیس دانشگاه علوم پزشکی
۱۰	فرح حیدری	جهاد دانشگاهی
۱۱	زهره مشهدی	کارشناس دفتر امور بانوان
۱۲	محبوبه معتکفی	معاون دفتر امور بانوان
۱۳	سمیه جوکار	کارشناس امور بانوان
۱۴	زینب سعادت نیا	کارشناس امور بانوان

اعضای پانل خبرگان استان در زمینه آموزش زنان

ردیف	نام و نام خانوادگی	سازمان / حوزه / تخصص
۱	فریبا برنایی بجد	مدیرکل دفتر امور بانوان
۲	زهرا نهتانی	آموزش و پرورش
۳	بیگم سلمانیان	مدیر کانون هموفیلی - کنشگر اجتماعی
۴	سعید بخشانی	پزشک - پژوهشگر
۵	سجاد شاهی	پژوهشگر
۶	فرح حیدری	جهاد دانشگاهی
۷	زهرا مشهدی	کارشناس دفتر امور بانوان
۸	محبوبه معتکفی	معاون دفتر امور بانوان
۹	سمیه جوکار	کارشناس امور بانوان
۱۰	زینب سعادت نیا	کارشناس امور بانوان
۱۱	فرشته حسین بر	کارشناس امور بانوان

اعضای پانل خبرگان استان در زمینه اشتغال و بیمه زنان

ردیف	نام و نام خانوادگی	سازمان / حوزه / تخصص
۱	فریبا برنایی بجد	مدیرکل دفتر امور بانوان
۲	امان الله شاقوزایی	مدیرکل بیمه روستاییان و عشایر
۳	محمد دیوجان	معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۴	علیرضا کیخا	رئیس کمیته نظارت بر تسهیلات
۵	محمد عیسی زاده	معاون صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۶	احمد براهویی نژاد	روابط عمومی بیمه روستاییان و عشایر
۷	امیر جلالی نژاد	مدیر دفتر تسهیل گری
۸	سمیرا سارانی	کارشناس اقتصادی دفتر تسهیل گری
۹	محبوبه قوی دل	مدرس دانشگاه - محقق
۱۰	فرحناز خلیقی مهر	مشاور امور بانوان اداره کل فنی و حرفه‌ای
۱۱	فاطمه زیرکی	مدیرعامل سازمان مردم نهاد یاس نبی (س)
۱۲	سعید بخشانی	پزشک - پژوهشگر
۱۳	سجاد شاهی	پژوهشگر
۱۴	فرزانه نظری	کنشگر اجتماعی
۱۵	آزاده مهدوی فر	کارشناس اقتصادی دفتر تسهیل گری

اعضای پانل خبرگان استان در زمینه اشتغال و بیمه زنان

ردیف	نام و نام خانوادگی	سازمان / حوزه / تخصص
۱۶	نسرین رودینی	کارآفرین در دفتر تسهیل‌گری
۱۷	ام کلثوم موذن	مدیرعامل خیریه حلیمه
۱۸	فاطمه سپهی	رییس اداره آموزش، پژوهش و فناوری صنعت، معدن و تجارت
۱۹	فرح حیدری	جهاد دانشگاهی
۲۰	زهرا مشهدی	کارشناس دفتر امور بانوان
۲۱	محبوبه معتکفی	معاون دفتر امور بانوان
۲۲	سمیه جوکار	کارشناس امور بانوان
۲۳	زینب سعادت نیا	کارشناس امور بانوان

اعضای پانل خبرگان شهرستان‌ها

زهرک		فnoj	
مشاور امور بانوان فرماندار زهرک	سعیده نوری	مشاور امور بانوان فرماندار فnoj	الهام محمدی
نیک شهر		چابهار	
مشاور امور بانوان فرماندار نیک شهر	خیرالنسا امیری	مشاور امور بانوان فرماندار چابهار	آیلین سعیدی
نیمروز		میرجاوه	
مشاور امور بانوان فرماندار نیمروز	لیلا پورکرمی	مشاور امور بانوان فرماندار میرجاوه	زبیده شببانی
دلگان		ایران‌شهر	
مشاور امور بانوان فرماندار دلگان	فاطمه عیسانی	مشاور امور بانوان فرماندار ایران‌شهر	خانم اربابی
خاش		زاهدان	
مشاور امور بانوان فرماندار خاش	ناهید عیدوزهی	مشاور امور بانوان فرماندار زاهدان	فرزانه نظری
بمپور		زابل	
مشاور امور بانوان فرماندار بمپور	عاطفه مرادی	مشاور امور بانوان فرماندار زابل	آمنه خدری
سیب و سوران		کنارک	
مشاور امور بانوان فرماندار سیب و سوران	رابعه جهاندیده	مشاور امور بانوان فرماندار کنارک	خانم میربلوچزی
مهرستان		سراوان	
مشاور امور بانوان فرماندار مهرستان	صدیقه نارویی	مشاور امور بانوان فرماندار سراوان	فریده یوسفی
هیرمند		قصرقند	
مشاور امور بانوان فرماندار هیرمند	سمیه سعادت	عضو شورای مشاورین جوان استاندار	حوا نارویی
سرباز		هامون	
مشاور امور بانوان فرماندار سرباز	مهین بلیده‌ای	مشاور امور بانوان فرماندار هامون	اکرم هادیان فرد

فهرست مطالب

- ۱-۱ ویژگیهای عمومی و جمعیتی زنان استان سیستان و بلوچستان ۱۲
- ۱-۱-۱ نسبت جنسی ۱۲
- ۱-۱-۲ جمعیت بر مبنای گروه عمده سنی ۱۳
- ۱-۱-۳ خانواده ۱۴
- ۱-۱-۴ مسائل حوزه جمعیتی زنان استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با کشور ۱۷
- ۱-۲ ویژگیهای اقتصادی زنان استان سیستان و بلوچستان ۱۷
- ۱-۲-۱ مشارکت اقتصادی زنان ۱۷
- ۱-۲-۲ نرخ بیکاری و اشتغال ۱۸
- ۱-۲-۳ مسائل حوزه اقتصادی زنان استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با کشور ۱۹
- ۱-۳ وضعیت ازدواج و طلاق زنان استان سیستان و بلوچستان ۲۰
- ۱-۳-۱ ازدواج ۲۰
- ۱-۳-۲ طلاق ۲۲
- ۱-۳-۳ مسائل حوزه ازدواج و طلاق زنان استان در مقایسه با کشور ۲۵
- ۱-۴ وضعیت سواد و تحصیلات زنان استان سیستان و بلوچستان ۲۵
- ۱-۴-۱ مسائل حوزه سواد و تحصیلات زنان استان در مقایسه با کشور ۳۰
- ۱-۵ وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان سیستان و بلوچستان ۳۱
- ۱-۵-۱ خلاصه وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان سیستان و بلوچستان ۳۱
- ۱-۵-۲ مسائل حوزه بهداشت و سلامت زنان استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با کشور ۳۴
- ۱-۶ وضعیت رفاه و تامین اجتماعی زنان استان سیستان و بلوچستان ۳۴
- ۱-۶-۱ مسائل حوزه رفاه و تامین اجتماعی زنان استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با کشور ۳۵
- ۱-۷ وضعیت آسیبهای اجتماعی زنان استان سیستان و بلوچستان ۴۰
- ۱-۸ وضعیت مشارکت سیاسی و اجتماعی زنان استان سیستان و بلوچستان ۳۶
- ۱-۸-۱ مسائل حوزه مشارکت سیاسی و اجتماعی زنان استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با کشور ۴۰
- ۲ فصل دوم: اولویتبندی مسائل زنان و خانواده استان ۴۴
- ۲-۱ مقایسه شاخصهای نیازمند بهبود زنان در شهرستانهای استان سیستان و بلوچستان: ۴۴
- ۲-۱-۱ اولویت بندی مشکلات زنان در هر یک از شهرستانهای استان سیستان و بلوچستان ۴۴
- ۳ فصل سوم: تجزیه و تحلیل مسائل زنان و خانواده استان سیستان و بلوچستان ۶۰
- ۳-۱ مقدمه ۶۰

۶۱.....	۲-۳ دلایل و اثرات مسائل مربوط به زنان سرپرست خانوار
۶۲.....	۳-۳ دلایل و اثرات مشکل کودک همسری و خشونت علیه زنان
۶۳.....	۴-۳ دلایل و اثرات مشکل بیکاری زنان
۶۴.....	۵-۳ دلایل و اثرات مشکلات بهداشت و درمان
۶۵.....	۶-۳ دلایل و اثرات مشکلات آموزش
۶۷.....	۴ فصل چهارم: راهکارها.....
۶۷.....	۱-۴ راهکارها برای بهبود شرایط زنان سرپرست خانوار
۶۸.....	۲-۴ راهکارها برای بهبود شرایط کودک همسری
۶۹.....	۳-۴ راهکارها برای بهبود شرایط اشتغال زنان
۷۰.....	۴-۴ راهکارها برای بهبود شرایط بهداشت و درمان زنان
۷۱.....	۵-۴ راهکارها برای بهبود شرایط آموزش زنان
۷۵.....	۵ فصل پنجم: ماتریس نتایج.....
Error! Bookmark not defined.....	۶ فصل ششم: ماتریس نتایج.....

چکیده:

رشد و توسعه جامعه جز با مشارکت و همراهی تمام بخش‌های آن جامعه ممکن نیست. زنان به عنوان نیمی از جمعیت هر جامعه در این زمینه نقشی بسیار اساسی و تعیین کننده دارند. و مسلماً بهبود شرایط زیست آنان در جامعه لازمه‌ی هر گونه بهبود، رشد و توسعه جامعه خواهد بود. در ایران اسلامی نقش و جایگاه زنان دارای اهمیت بسیاری بوده و در تمامی عرصه‌های مدیریتی این نقش و جایگاه غیرقابل کتمان و چشم‌پوشی است. در استان سیستان و بلوچستان نیز این امر برقرار بوده و زنان در عرصه‌های گوناگون نقش آفرین بوده و هستند. اما مسلمانان کاستی‌ها و کمبودهای بسیار زیادی در این زمینه وجود دارد. از این رو سند پیش‌رو، با توجه به سیاست‌های کلی برنامه‌های توسعه تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن در سطح استان سیستان و بلوچستان بررسی و تدوین شده است. در این راستا ابتدا به بررسی آمار و اطلاعات استان در مقایسه با وضعیت کشوری پرداخته گردیده و سپس ضمن مصاحبه با فعالین حوزه بانوان در تمامی شهرستان‌های استان پنج سرفصل اساسی مشکلات زنان استان تعیین گردیده است. در این مرحله با استفاده از روش دلفی و بصورت موازی با استفاده از روش مصاحبه عمیق مشکلات سطح شهرستان‌ها از جامعه جمع‌آوری شد. در نهایت در مرحله دوم تکنیک دلفی صاحب نظران، نظرات خود را با توجه به جمع بندی فاز اول تعدیل نموده و در نهایت نظر نهایی آنان شامل مشکلات، علل و پیامدها در کنار اطلاعات میدانی سطح جامعه در کارگروه مذکور و در قالب پنج جلسه‌ی و با تشکیل پانل‌های تخصصی جداگانه برای هر سرفصل به بررسی و ارائه راهکار در هر زمینه پرداخته شد و فعالیت‌های مرتبط با هر سرفصل با تعیین نقش سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی مطرح گردید بحث متمرکز بررسی شد. در نهایت نتایج بدست آمده جمع‌بندی و گزارش شد.

واژگان کلیدی: وضعیت زنان، بهبود شرایط، توسعه انسانی، سیستان و بلوچستان.

مقدمه

نمی‌توان از پیشرفت و توسعه در جامعه بدون در نظر گرفتن نیمی از جمعیت آن سخن گفت. از این رو پرداختن به شرایط گوناگون فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، حقوقی و... زنان بیش از هر زمان دیگری مطرح و قابل بحث است. در واقع زنان به عنوان نیمی از منابع انسانی هر جامعه نه تنها موضوع و هدف هر توسعه‌ای هستند بلکه نقش بسیار مهمی در پیشرفت اهداف توسعه‌ای دارا می‌باشند. نقش زنان در عرصه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و... کشور ما غیر قابل چشم پوشی است اما علی‌رغم این نقش آفرینی هنوز زنان نتوانسته‌اند به جایگاه و نقش مناسب خود در توسعه فرهنگی کشور و تصمیم‌گیری‌های کلیدی در این حوزه دست یابند. این مساله تا حد زیادی به بی‌اعتنایی نسبت به مسئله زنان که موجب انباشت مطالبات آنان و بروز ناخشنودی اجتماعی و فرهنگی در این طبقه از جامعه که حدود نیمی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند می‌گردد.

از این روی، سند ارتقای وضعیت زنان و خانواده استان سیستان و بلوچستان با نگرشی در جهت شناسایی مسائل و مشکلات زنان و ارائه راهکار در زمینه کاهش این مشکلات و مبتنی بر فعالیت‌های مشخص در زمینه‌های مختلف تدوین می‌گردد. در واقع در سند پیش‌رو به تجزیه و تحلیل و شناسایی علل اصلی مشکلات پرداخته شده و بر اساس اولویت‌بندی مسائل و مشکلات به ارائه راهکار پرداخته شده و سپس برنامه‌ریزی عملیاتی در جهت بهبود وضعیت زنان صورت می‌پذیرد.

در فصل اول این سند به توصیف وضع موجود زنان و خانواده در سطح استان سیستان و بلوچستان در شاخص‌های جمعیت شناختی، اقتصادی، ازدواج و طلاق، سواد و تحصیلات، بهداشت و سلامت، رفاه و تامین اجتماعی و مشارکت سیاسی پرداخته می‌گردد. در فصل دوم این سند اولویت‌بندی مسائل زنان و خانواده در استان ذکر شده و در فصل سوم نیز به تجزیه و تحلیل مسائل زنان و خانواده استان پرداخته می‌شود. در ادامه و در فصل چهارم راهکارهای مشخص برای هر بخش تعیین شده و در فصل پنجم ماتریس نتایج عنوان می‌گردد. در پایان و در فصل ششم نیز ماتریس پایش و ارزیابی ذکر می‌گردد.

فصل اول

توصیف وضع موجود

زنان و خانواده

در سطح استان

سیستان و بلوچستان

۱- فصل اول: توصیف وضع موجود

۱-۱ ویژگی‌های عمومی و جمعیتی زنان استان سیستان و بلوچستان

ویژگی‌های عمومی و جنسیتی در استان سیستان و بلوچستان و با تاکید بر زنان استان به تفکیک بخش‌های مختلف در ادامه و به شرح بخش‌ها و جداول ذیل می‌آید.

۱-۱-۱ نسبت جنسی

نسبت جنسی در استان سیستان و بلوچستان و در مقایسه با وضعیت کشور به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۱-۱: تعداد جمعیت و نسبت جنسی جمعیت استان سیستان و بلوچستان و کشور

در سال ۱۳۹۵

استان سیستان و بلوچستان				کل کشور				شرح
نسبت جنسی	زن	مرد	کل	نسبت جنسی	زن	مرد	کل	
۱۰۲,۱	۱۳۷۳۰۸۳	۱۴۰۱۹۳۱	۲۷۷۵۰۱۴	۱۰۲,۷	۳۹۴۲۷۸۲۸	۴۰۴۹۸۴۴۲	۷۹۹۲۶۲۷۰	کل
۱۰۳,۷	۶۶۰۴۷۹	۶۸۵۱۶۳	۱۳۴۵۶۴۲	۱۰۱,۸	۲۹۳۰۵۴۳۳	۲۹۸۴۱۴۱۴	۵۹۱۴۶۸۴۷	مناطق شهری
۱۰۰,۶	۷۱۲۶۰۴	۷۱۶۷۶۸	۱۴۲۹۳۷۲	۱۰۵,۳	۱۰۱۲۲۳۹۵	۱۰۶۵۷۰۲۸	۲۰۷۷۹۴۲۳	مناطق روستایی

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

نسبت جنسی عبارت است از نسبت تعداد مردان به زنان، که مقدار آن در مناطق گوناگون و کشورهای مختلف در حدود ۱۰۵ می باشد. همانطور که مشاهده می‌شود نسبت جنسی در استان سیستان و بلوچستان و بویژه در مناطق روستایی کمتر از مقدار آن در سطح کشور می‌باشد. این عامل ممکن است به سختی شرایط معیشتی و کار و همچنین میزان بالاتر مرگ و میر به دلایل مختلف مرتبط باشد.

۱-۴ جمعیت بر مبنای گروه عمده سنی

جدول شماره ۱-۲: تعداد جمعیت استان سیستان و بلوچستان و کشور برحسب گروه عمده سنی و به تفکیک جنس و وضع سکونت در سال ۱۳۹۵

شرح		مرد				زن			
		کل	۶۵+	۱۵-۶۴	۰-۱۴	کل	۶۵+	۱۵-۶۴	۰-۱۴
کشور	کل	۹۸۴۷۲۵۳	۲۴۰۵۷۴۲	۲۸۲۴۵۴۴۷	۹۳۴۵۴۱۲	۴۰۴۹۸۴۴۲	۲۷۶۱۶۶۴۰	۲۴۶۵۷۷۶	۳۹۴۲۷۸۲۸
	مناطق شهری	۶۹۷۴۵۴۵	۱۷۰۲۸۷۰	۲۱۱۶۳۹۹۹	۶۶۳۰۰۱۶	۲۹۸۴۱۴۱۴	۲۰۹۲۳۱۲۴	۱۷۵۲۲۹۳	۲۹۳۰۵۴۳۳
	مناطق روستایی	۲۸۷۲۷۰۸	۷۰۲۸۷۲	۷۰۸۱۴۴۸	۲۷۱۵۳۹۶	۱۰۶۵۷۰۲۸	۶۶۹۳۵۱۶	۷۱۳۴۸۳	۱۰۱۲۲۳۹۵
استان سیستان و بلوچستان	کل	۵۴۵۰۹۰	۴۶۳۳۶	۸۱۰۵۰۵	۵۱۸۶۹۹	۱۴۰۱۹۳۱	۸۱۱۵۲۲	۴۲۸۶۲	۱۳۷۳۰۸۳
	مناطق شهری	۲۴۹۶۶۰	۱۷۹۷۸	۴۱۷۵۲۵	۲۳۶۲۳۷	۶۸۵۱۶۳	۴۰۷۱۳۳	۱۷۱۰۹	۶۶۰۴۷۹
	مناطق روستایی	۲۹۵۴۳۰	۲۸۳۵۸	۳۹۲۹۸۰	۲۸۲۴۶۲	۷۱۶۷۶۸	۴۰۴۳۸۹	۲۵۷۵۳	۷۱۲۶۰۴

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول فوق جمعیت استان را بر اساس گروه‌های سنی و به تفکیک جنسیت و وضع سکونت مورد بررسی قرار داده است. ارقام نشان دهنده برتری سکونت روستایی نسبت به شهری است. به تفکیک جنسی نیز همانطور که در قسمت قبل به نسبت جنسی اشاره شد، حاکی از برتری مردان نسبت به زنان البته با تفاوت بسیار کمی باشد. اما در بحث گروه‌های سنی، همانطور که مشاهده می‌شود، جمعیت ۰-۱۴ سال حدود ۴۰ درصد از کل جمعیت را در بر می‌گیرد که تفاوت معناداری نسبت به جمعیت کل کشور دارد. این ارقام نشان دهنده جوانی جمعیت در این استان می‌باشد.

گروه سنی ۱۵-۶۴ سال، حدود ۵۸ درصد جمعیت را شامل می‌شود و تفاوت معناداری با نسبت این گروه سنی با جمعیت کشور که ۶۹/۸۹ درصد است دارد. نکته مهم تعداد افرادی از این جمعیت است که در سال‌های آینده به سمت پیری میل می‌کنند و درصد بالایی از این گروه سنی جزء جمعیت کهنسال به حساب خواهند آمد و البته ضرورت برنامه‌ریزی برای حمایت این گروه سنی در آینده وجود دارد.

گروه سنی بیش از ۶۵ سال تا حدی می‌تواند میزان پیری یک جمعیت را نشان دهد. این گروه حدود ۶ درصد جمعیت کشور را در بر می‌گیرد. که البته انتظار می‌رود روند افزایشی را طی سال‌های آینده طی کند و درصد بالاتری را شامل شود. افزایش امید به زندگی، توسعه خدمات بهداشتی و پزشکی و سهولت در دسترسی به این منابع، از جمله عواملی است که می‌تواند باعث افزایش جمعیت سالمند شود. اما آمارها نشان می‌دهد که نرخ جمعیت ۶۵+ در استان حدود ۰/۰۳۵ درصد است که از میانگین کشوری بسیار پایین‌تر است. شرایط اقلیمی، شرایط کاری و معیشتی سخت، بازنشستگی نامناسب و البته پایین بودن سطح کمی و کیفی خدمات مخصوصاً خدمات بهداشتی و درمانی و پزشکی در این زمینه بی‌تأثیر نمی‌باشد.

۱ - ۳ خانواده

در بخش خانوار شاخص‌های این امر به ترتیب می‌آید.

الف. بعد خانوار

جدول شماره ۳-۱: تعداد و متوسط بعد خانوار استان سیستان و بلوچستان و کشور به تفکیک وضع

سکونت در سال ۱۳۹۵

مناطق روستایی		مناطق شهری		کل		شرح
تعداد خانوار	بعد خانوار	تعداد خانوار	بعد خانوار	تعداد خانوار	بعد خانوار	
۳,۴	۶۰۷۰۵۴۷	۳,۳	۱۸۱۲۵۴۸۸	۳,۳	۲۴۱۹۶۰۳۵	کل کشور
۳,۹	۳۷۰۰۸۰	۴,۰	۳۳۴۸۰۸	۳,۹	۷۰۴۸۸۸	استان سیستان و بلوچستان

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

منظور از بعد یا خانوار تعدادی از افراد است که به‌طور رسمی و یا عرفی یا شرعی جزو یک خانوار محسوب می‌شوند. در واقع شاخصی است که به‌طور متوسط نشان می‌دهد یک خانوار شامل چند نفر است. همانطور که جدول فوق نشان می‌دهد بعد خانوار بین سکونت روستایی و شهری تفاوت ناچیزی دارد و از طرف دیگر متوسط بعد خانوار در استان و کشور تقریباً مشابه می‌باشند.

البته نتایج سرشماری نشان می‌دهد که بعد خانوار در سطح کشور و سراسر استان‌ها کاهش یافته است. بالارفتن سن ازدواج، تاخیر در فاصله تولد فرزندان، بالا رفتن میزان مجرد قطعی از عوامل جمعیتی هستند که منجر به کاهش میزان باروری و در نتیجه کاهش بعد خانوار می‌شوند. همچنین عوامل اقتصادی و فرهنگی نیز در این زمینه تاثیرگذاری فراوانی دارند.

ب. تعداد و درصد خانوارها بر حسب جنس سرپرست

جدول شماره ۴-۱: تعداد و درصد خانوارهای استان سیستان و بلوچستان و کشور بر حسب جنس سرپرست در سال ۱۳۹۵

استان سیستان و بلوچستان			کل کشور			شرح
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۱۲۷۲۰۵	۵۷۵۶۷۷	۷۰۲۸۸۲	۳۰۶۱۷۵۳	۲۱۰۶۷۷۳۷	۲۴۱۲۹۴۹۰	تعداد
۱۸,۱	۸۱,۹	۱۰۰	۱۲,۶۸	۸۷,۳	۱۰۰	درصد

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول فوق تعداد و درصد خانوارهای استان و کشور بر حسب جنسیت سرپرست نشان می‌دهد. سرپرست ۱۸/۱ درصد از خانوارهای استان سیستان و بلوچستان را زنان تشکیل می‌دهند که این آمار در سطح کشور ۱۲/۶۸ درصد می‌باشد و از این رو تفاوت معناداری در این زمینه وجود دارد. عواملی چون مرگ یا از کارافتادگی همسر بدلیل فعالیت‌های مخاطره آمیزی چون قاچاق یا تصادفات جاده‌ای، حبس، طلاق و... از جمله مهم‌ترین دلایل این تفاوت میان سطح استان با کشور هستند.

جدول شماره ۵-۱: تعداد و درصد خانوارهای استان سیستان و بلوچستان برحسب گروه‌های سنی پنج

سن سرپرست	کل		مرد		زن	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
کمتر از ۱۵ ساله	۱۲۶۵	۰,۱۸	۷۲۶	۰,۱۳	۵۳۹	۰,۴۲
۱۵-۱۹ ساله	۱۱۵۱۰	۱,۶	۸۵۴۵	۱,۵	۲۹۶۵	۲,۳
۲۰-۲۴ ساله	۵۲۶۴۲	۷,۵	۴۶۴۱۹	۸,۱	۶۲۲۳	۴,۹
۲۵-۲۹ ساله	۱۰۳۰۹۳	۱۴,۷	۹۲۹۵۳	۱۶,۱	۱۰۱۴۰	۸,۰
۳۰-۳۴ ساله	۱۱۵۳۲۳	۱۶,۴	۱۰۱۷۹۴	۱۷,۷	۱۳۵۲۹	۱۰,۶
۳۵-۳۹ ساله	۹۹۹۱۰	۱۴,۲	۸۵۱۳۰	۱۴,۸	۱۴۷۸۰	۱۱,۶
۴۰-۴۴ ساله	۷۳۵۴۹	۱۰,۵	۶۱۲۷۳	۱۰,۶	۱۲۲۷۶	۹,۷
۴۵-۴۹ ساله	۶۰۲۹۲	۸,۶	۴۸۲۷۲	۸,۴	۱۲۰۲۰	۹,۴
۵۰-۵۴ ساله	۴۳۴۴۸	۶,۲	۳۳۱۴۱	۵,۸	۱۰۳۰۷	۸,۱
۵۵-۵۹ ساله	۳۹۷۰۰	۵,۶	۲۹۳۶۷	۵,۱	۱۰۳۳۳	۸,۱
۶۰-۶۴ ساله	۳۲۴۰۸	۴,۶	۲۳۰۷۴	۴,۰	۹۳۳۴	۷,۳
۶۵-۶۹ ساله	۲۳۵۵۳	۳,۴	۱۵۳۵۱	۲,۷	۸۲۰۲	۶,۴
۷۰-۷۴ ساله	۱۶۲۰۱	۲,۳	۱۰۵۵۲	۱,۸	۵۶۴۹	۴,۴
۷۵ ساله و بیشتر	۲۹۹۸۸	۴,۳	۱۹۰۸۰	۳,۳	۱۰۹۰۸	۸,۶
کل	۷۰۲۸۸۲	۱۰۰	۵۷۵۶۷۷	۱۰۰	۱۲۷۲۰۵	۱۰۰

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

در جدول فوق تعداد و درصد خانوارهای استان سیستان و بلوچستان برحسب گروه‌های سنی پنج ساله و به تفکیک جنس سرپرست نشان داده شده است. همانطور که مشاهده می شود درصد زنان سرپرست زیر ۲۰ سال و بالای ۴۵ سال، در گروه های سنی مختلف بیشتر است. همانطور که گفته شد، طلاق و در سنین بالاتر مرگ و میر و از کار افتادگی همسر می تواند از جمله دلایلی باشد که باعث افزایش نرخ زنان سرپرست خانوار شده است.

۱-۴ مسائل حوزه جمعیتی زنان استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با کشور

مقایسه شاخص‌های حوزه جمعیتی زنان استان سیستان و بلوچستان با میانگین کشوری نشان می‌دهد درصد خانوارهای زن سرپرست استان سیستان و بلوچستان از میانگین کشوری بیشتر می‌باشد. از این رو مسائل حوزه جمعیتی زنان استان سیستان و بلوچستان که نیازمند بررسی، تحلیل و ارائه راهکار می‌باشند، به شرح زیر می‌باشد:

مشکلات زنان سرپرست خانوار

۱-۴ ویژگی‌های اقتصادی زنان استان سیستان و بلوچستان

ویژگی‌های اقتصادی زنان در استان سیستان و بلوچستان به تفکیک بخش‌های مختلف در ادامه و به شرح جداول ذیل می‌آید.

۱-۴-۱ مشارکت اقتصادی زنان

جدول شماره ۶-۱: تعداد جمعیت فعال و مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان سیستان و بلوچستان و کشور و به تفکیک وضع سکونت و جنس در سال ۱۳۹۵

استان سیستان و بلوچستان						کل کشور						شرح
زن		مرد		کل		زن		مرد		کل		
نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	نرخ	تعداد	
۱۵,۸	۱۵۶۹۶۳	۵۵,۲	۵۵۴۶۲۳	۳۵,۶	۷۱۱۵۸۶	۱۳,۲	۴۳۳۲۷۷۹	۶۴,۳	۲۱۵۷۲۷	۳۹,۰	۲۵۹۰۵۴۸۷	کل
۱۴,۲	۶۹۶۷۷	۵۳,۸	۲۷۱۴۸۹	۳۴,۳	۳	۱۳,۸	۳۳۹۵۰۴۵	۶۲,۸	۱۵۶۷۰۴۹۵	۳۸,۴	۱۹۰۶۵۵۴۰	مناطق شهری
۱۷,۲	۸۷۲۸۶	۵۶,۷	۲۸۳۱۳۴	۳۶,۸	۳۷۰۴۲۰	۱۱,۵	۹۳۷۷۳۴	۶۸,۶	۵۹۰۲۲۱۳	۴۰,۸	۶۸۳۹۹۴۷	مناطق روستایی

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول فوق میزان مشارکت زنان و مردان بالای ۱۰ سال را در کشور و در استان نشان می‌دهد. آمارها نشان می‌دهد در کشور، میزان مشارکت زنان در مناطق روستایی کمتر از مناطق شهری است ولی در استان سیستان زنان روستایی مشارکت بیشتری را نسبت زنان شهری دارند.

۱ ۴ ۴ نرخ بیکاری و مشارکت اقتصادی

نرخ بیکاری، مشارکت اقتصادی و سهم اشتغال بخش‌های مختلف اقتصادی به شرح جداول ذیل آمده است.

جدول شماره ۷-۱: نرخ بیکاری استان سیستان و بلوچستان و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس در سال ۱۳۹۵

نرخ بیکاری	کشور			استان		
	کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل	۱۲/۴	۱۰/۵	۲۰/۷	۱۲/۹	۱۱/۶	۱۸/۷
شهری	۱۳/۷	۱۱/۲	۲۴/۸	۱۵/۵	۱۳/۲	۲۲/۹
روستایی	۸/۹	۸/۵	۱۰/۳	۹/۲	۹/۴	۷/۵

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

بر اساس جدول فوق نرخ بیکاری در استان از میانگین کشوری بالاتر می‌باشد. این مساله در مناطق شهری و روستایی نیز برقرار می‌باشد. در مورد وضعیت زنان هر چند به نسبت متوسط کشوری وضعیت زنان استان بهتر است اما نرخ بیکاری موجود نرخ بالایی محسوب می‌گردد و لازم است که به کاهش آن توجه نمود.

جدول شماره ۸-۱: مشارکت اقتصادی استان سیستان و بلوچستان و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس در سال ۱۳۹۵

مشارکت اقتصادی	کشور			استان		
	کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل	۳۹/۴	۶۴/۱	۱۴/۹	۳۱/۱	۵۱/۶	۱۱/۴
شهری	۳۸/۹	۶۳/۳	۱۴/۵	۳۵/۴	۵۴/۸	۱۶/۲
روستایی	۴۱	۶۶/۳	۱۶/۱	۲۶/۴	۴۸	۶/۳

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

همانگونه که در جدول فوق مشاهده می‌گردد نرخ مشارکت اقتصادی در استان سیستان و بلوچستان به نسبت متوسط کشوری بسیار پایین می‌باشد و این مساله در مورد زنان و بویژه زنان روستایی این استان شدت بسیار بیشتری دارد.

جدول شماره ۹-۱: سهم اشتغال استان سیستان و بلوچستان و کشور به تفکیک جنس در سال ۱۳۹۵

استان			کشور			سهم اشتغال
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۸/۶	۲۰/۲	۱۸/۲	۲۲	۱۷/۱	۱۸	کشاورزی
۳۴/۷	۲۸	۲۹/۲	۲۵/۲	۳۳/۳	۳۱/۹	صنعت
۵۶/۷	۵۱/۸	۵۲/۶	۵۲/۸	۴۹/۶	۵۰/۱	خدمات

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

براساس جدول فوق شرایط توزیع نیروی انسانی در بخش‌های مختلف اقتصادی استان با کشور تفاوت چندانی ندارد اما سهم زنان استان به نسبت وضعیت کشوری در بخش کشاورزی بسیار کمتر است.

۱-۴ مسائل حوزه اقتصادی زنان استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با کشور

در دو زمینه بالا بودن نرخ بیکاری و پایین بودن نرخ مشارکت اقتصادی زنان سیستان و بلوچستان با مشکل مواجه می‌باشند. از این رو مسائل حوزه اقتصادی زنان استان سیستان و بلوچستان که نیازمند بررسی، تحلیل و ارائه راهکار می‌باشند، به شرح زیر می‌باشد:

بالا بودن نرخ بیکاری زنان

پایین بودن نرخ مشارکت اقتصادی زنان

پایین بودن سهم زنان در مشاغل

۱ ۳ وضعیت ازدواج و طلاق زنان استان سیستان و بلوچستان

۱-۳-۱- ازدواج

جدول شماره ۱۰-۱: تعداد و میزان ازدواج ثبت شده در استان سیستان و بلوچستان و کشور به تفکیک سکونت در سال ۱۳۹۵ (در هر هزار نفر جمعیت ۱۰ ساله و بالاتر)

مناطق روستایی		مناطق شهری		کل		شرح
میزان	تعداد	میزان	تعداد	میزان	تعداد	
۵/۳	۸۸۶۷۴	۱۲/۴	۶۱۶۰۴۲	۱۰/۶	۷۰۴۷۱۶	کل کشور
۷/۲	۷۲۵۶	۱۲/۳	۲۱۱۶۷	۱۴/۲	۲۸۴۲۳	استان سیستان و بلوچستان

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول فوق به میزان ازدواج‌های ثبت شده می‌پردازد. ضمن اشاره به ازدواج‌هایی که در این استان ثبت نمی‌شوند، میزان ازدواج‌های ثبت شده در استان و در کل کشور تفاوت مشخصی وجود دارد و از آنجا که نرخ ازدواج در مناطق شهری تقریباً برابر است، پس می‌توان گفت تفاوت نرخ ازدواج‌های ثبت شده مربوط به مناطق روستایی است. نرخ ازدواج در مناطق روستایی استان بالا است که این امر می‌تواند بدلالی چون پذیرش بیشتر ازدواج، ازدواج در سنین پایین و کودک همسری، و همچنین رواج بیشتر پدیده چند همسری می‌باشد.

جدول شماره ۱۱-۱: عمومیت ازدواج استان سیستان و بلوچستان و کشور به تفکیک جنس در سال

۱۳۹۵

استان سیستان و بلوچستان		کل کشور		سال
زن	مرد	زن	مرد	
۹۵/۷	۹۸/۲	۹۴/۳	۹۷/۷	۱۳۹۵

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

عمومیت ازدواج، درجه رواج ازدواج را در جامعه نشان می‌دهد. نسبت افرادی که تا سن ۵۰ سالگی دست کم یکبار ازدواج کرده‌اند از شاخص‌هایی است که در تعیین عمومیت ازدواج در یک جامعه به کار گرفته می‌شود.

آمارها نشان می‌دهد نرخ عمومیت ازدواج برای مردان و زنان در این استان از شاخص کل بالاتر است و این به معنی پذیرش بیشتر ازدواج می‌باشد. همانطور که مشخص است عمومیت ازدواج در بین مردان نسبت به زنان بالاتر است. از این رو می‌توان گفت محدودیت‌های ازدواج (مثلا سن) برای مردان کمتر از زنان است.

جدول شماره ۱۲-۱: درصد رشد سالانه تعداد ازدواج های ثبت شده استان سیستان و بلوچستان و کشور به تفکیک وضع سکونت در سال ۱۳۹۵

شرح	کل	مناطق شهری	مناطق روستایی
کل کشور	-۴/۲	-۰/۵	-۱۸/۳
استان سیستان و بلوچستان	-۰/۱	۸/۰	-۱۲/۶

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول بالا رشد سالانه ازدواج را نشان می‌دهد. نکته حایز اهمیت در مرحله اول علی‌رغم جمعیت جوان کشور، رشد منفی ازدواج در اکثر گروه‌ها می‌باشد. به واسطه شرایط نامطمئن، شرایط نامناسب اقتصادی، تغییر نگرش و بدبینی نسبت به ازدواج، رشد منفی ازدواج در کشور چندان دور از ذهن نمی‌باشد ولی نکته قبلا توجه، نرخ رشد منفی ازدواج در مناطق روستایی استان است. افزایش تحصیلات، بالا رفتن میزان انتظارات، ارتباط با دنیای اطراف، افزایش قدرت چانه‌زنی زنان و تغییر سمت وسوی ازدواج از یک پدیده اجباری به پدیده انتخابی به همراه شرایط نامناسبی که پیش‌تر گفته شد را می‌توان به عنوان عوامل موثر بر این رشد منفی دانست.

جدول شماره ۱۳-۱: میانگین سن ازدواج در سال ۱۳۹۵

استان سیستان و بلوچستان		کل کشور		سال
زن	مرد	زن	مرد	۱۳۹۵
۲۲/۳	۲۵	۲۳	۲۷/۴	

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

میانگین سن ازدواج‌های رسمی در استان سیستان و بلوچستان به نسبت کشور پایین‌تر است. باورهای سنتی و بافت فرهنگی قومی و مذهبی در این زمینه بسیار موثر است. آنچه در این زمینه باید در نظر گرفت این است که این آمار، آمار رسمی بوده و آمار ازدواج‌های غیررسمی که در این استان بنا بر شواهد بسیار زیاد می‌باشد و معمولاً در سنین خیلی پایین (سنینی که کودک همسری تلقی می‌شوند) رخ می‌دهند.

۱ ۴ ۴ طلاق

آمار و اطلاعات مربوط به طلاق در استان سیستان و بلوچستان و در مقایسه با وضعیت کشور به شرح جداول ذیل است.

جدول شماره ۱۴-۱: تعداد و میزان طلاق ثبت شده استان سیستان و بلوچستان و کشور به تفکیک وضع سکونت (در هر هزار نفر جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر دارای همسر) در سال ۱۳۹۵

مناطق روستایی		مناطق شهری		کل		شرح
میزان	تعداد	میزان	تعداد	میزان	تعداد	
۱/۱	۱۲۲۷۵	۵/۳	۱۶۸۷۷۴	۴/۳	۱۸۱۰۴۹	کل کشور
۰/۴	۲۳۷	۲/۸	۱۵۶۸	۱/۶	۱۸۰۵	استان سیستان و بلوچستان

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

اگرچه آمارها حاکی از افزایش میزان طلاق در سطح کشور هستند اما یافته‌ها نشان می‌دهد میزان طلاق در این استان تقریباً یک سوم میزان کشوری است. بافت سنتی استان، همراه با عدم پذیرش پدیده طلاق توسط خانواده‌ها، صبر و تحمل بالاتر مشکلات خانوادگی، ازدواج‌های فامیلی، بزرگتر محور بودن فامیل و مواردی از این دست از جمله دلایلی است که باعث می‌شود زوجین کمتر تمایلی به طلاق داشته باشند.

جدول شماره ۱۵-۱: درصد رشد سالانه تعداد طلاق‌های ثبت شده استان سیستان و بلوچستان و کشور طی سال ۱۳۹۵

شرح	کل	مناطق شهری	مناطق روستایی
کل کشور	۴/۹	۶/۹	-۱۰/۸
استان سیستان و بلوچستان	۵/۱	۷/۳	-۰/۵

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

آمارهای جدول فوق نشان می‌دهد اگرچه در مناطق شهری کشور و استان، طلاق رشد مثبت داشته است، اما در روستاها این آمارها رشد منفی داشته است. با توجه به پرننگ‌تر بودن دلایلی که در مبحث قبل توضیح داده شد، این امر طبیعی به نظر می‌رسد.

جدول شماره ۱۶-۱: نسبت طلاق به هر صد ازدواج استان سیستان و بلوچستان و کشور به تفکیک وضع سکونت در سال ۱۳۹۵

شرح	کل	مناطق شهری	مناطق روستایی
کل کشور	۲۵/۷	۲۷/۴	۱۳/۸
استان سیستان و بلوچستان	۶/۴	۷/۴	۳/۳

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول فوق نسبت طلاق به ازدواج را نشان می‌دهد. علی‌رغم بالا بودن و قابل تامل بودن این درصد در کل کشور، در استان سیستان و بلوچستان این شاخص نسبت به کل کشور بسیار پایین‌تر است. اما در هر صورت هر کدام از این شاخص‌ها در جای خود قابل تامل می‌باشند.

جدول شماره ۱۷-۱: تعداد طلاق های ثبت شده بر حسب مدت زناشویی در استان سیستان و بلوچستان و کشور در سال ۱۳۹۵

شرح	جمع	کمتر از یکسال	۱ تا ۲	۲ تا ۳	۳ تا ۴	۴ تا ۱۰	۱۰ تا ۱۵ سال و بیشتر
کل کشور	۱۸۱۰۴۹	۱۹۹۷۷	۱۹۴۱۸	۱۶۲۴۰	۱۴۰۰۶	۵۲۸۲۹	۲۴۸۶۷
درصد از کل در کشور	-	۱۱	۱۰/۷	۹	۷/۷	۲۹/۱	۱۳/۷
سیستان و بلوچستان	۱۸۰۵	۱۹۱	۲۰۸	۱۹۲	۱۶۲	۶۲۳	۱۹۸
درصد از کل در استان	-	۱۰/۶	۱۱/۵	۱۰/۶	۹	۳۴/۵	۱۱

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

حدود یک درصد از طلاق های ثبت شده در کشور مربوط به استان سیستان و بلوچستان می باشد. همانطور که جدول فوق نشان می دهد بازه های زمانی طلاق در استان به مانند کشور بوده و تفاوت چندانی در این زمینه وجود ندارد. درصد طلاق در کمتر از ۴ سال پس از ازدواج، در کشور ۳۸/۴ درصد و در استان ۴۱/۷ درصد می باشد. پس از آن بیشترین درصد طلاق در کشور و استان در سنین ازدواج ۴-۱۰ سال است. عدم شناخت زوجین از هم، یا لا بودن میزان توقعات و سازگاری و تحمل کمتر، تغییر نگرش ها به سمت علاقه مندی به خویشتن و پذیرش بیشتر واقعه طلاق، قدرت چانه زنی زنان در خانواده و جامعه، اشتغال و داشتن درآمد و وابستگی اقتصادی کمتر و مهم تر از همه نداشتن فرزند در سال های ابتدایی زناشویی از جمله دلایلی است که افزایش نرخ طلاق را به دنبال داشته است.

۱ ۴ ۵ مسائل حوزه ازدواج و طلاق زنان استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با کشور

مقایسه وضعیت ازدواج و طلاق زنان استان سیستان و بلوچستان با میانگین کشوری بیان کننده این مساله می باشد که استان سیستان و بلوچستان در زمینه سن ازدواج (کودک همسری) نیازمند بررسی، تجزیه و تحلیل و ارائه راهکار می باشد.

کودک همسری

طلاق

۱ ۴ وضعیت سواد و تحصیلات زنان استان سیستان و بلوچستان

وضعیت سواد و تحصیلات زنان استان سیستان و بلوچستان به شرح جداول ذیل است.

جدول شماره ۱۸-۱: درصد باسوادان در جمعیت ۶ ساله و بیشتر در استان سیستان و بلوچستان و کشور و به تفکیک وضع سکونت و جنس در سال ۱۳۹۵

استان سیستان و بلوچستان			کل کشور			وضع سکونت
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۷۰,۸	۸۱,۲	۷۶,۰	۸۴,۲	۹۱,۰	۸۷,۶	کل
۷۹,۸	۸۸,۴	۸۴,۲	۸۸,۰	۹۳,۵	۹۰,۸	مناطق شهری
۶۲,۳	۷۴,۱	۶۸,۲	۷۲,۸	۸۳,۹	۷۸,۵	مناطق روستایی

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول فوق تعداد باسوادان جمعیت ۶ سال به بالا نشان می دهد. شرایط مردان در در همه موارد مناسب تر از زنان است. باورهای فرهنگی مانند عدم نیاز زنان به تحصیلات، ترجیح پسران به دختران و مسائلی چون تبعیض جنسیتی، سخت تر بودن شرایط تحصیل زنان، نبودن فضای آموزشی، دسترسی نابرابر زنان و مردان به امکانات آموزشی، نیاز بیشتر به حضور زنان در خانواده از جمله مواردی است که می تواند تفاوت تعداد باسوادان مناطق روستایی و شهری و از طرف دیگران مردان و زنان را تا حدی توجیه کند.

جدول شماره ۱۹-۱: درصد جمعیت ۶ ساله و بیشتر استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با کشور بر

حسب سطح سواد به تفکیک وضع سکونت و جنس در سال ۱۳۹۵

وضع سکونت	سطح سواد					
	کل کشور			استان سیستان و بلوچستان		
	کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل	ابتدایی/پایان ابتدایی /سواد	۲۹/۱	۲۷/۳	۳۱/۰	۴۴/۰	۳۹/۲
	سیکل اول /راهنمایی/پایان راهنمایی/متوسطه	۱۸/۱	۱۹/۵	۱۶/۶	۱۹/۴	۲۱/۰
	سیکل دوم /متوسطه/متوسطه ۲/ فاقد مدرک دیپلم	۸/۸	۹/۷	۷/۹	۱۰/۴	۱۲/۱
	دیپلم و پیش دانشگاهی	۲۱/۹	۲۱/۳	۲۲/۴	۱۳/۷	۱۴/۹
	عالی	۲۱/۷	۲۱/۷	۲۱/۷	۱۲/۰	۱۲/۲
	سایر دوره های تحصیلی، دوره های نامشخص و اظهار نشده	۰/۴	۰/۴	۰/۴	۰/۶	۰/۶
	جمع	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
مناطق شهری	ابتدایی/پایان ابتدایی /سوادآموزی	۲۵/۰	۲۳/۸	۲۶/۴	۳۵/۲	۳۱/۸
	سیکل اول /راهنمایی/پایان راهنمایی/متوسطه	۱۶/۸	۱۸/۲	۱۵/۴	۱۸/۸	۲۰/۰
	سیکل دوم /متوسطه/متوسطه ۲/ فاقد مدرک دیپلم	۸/۷	۹/۴	۷/۸	۱۰/۳	۱۱/۷
	دیپلم و پیش دانشگاهی	۲۳/۷	۲۳/۰	۲۴/۵	۱۷/۳	۱۸/۵
	عالی	۲۵/۴	۲۵/۳	۲۵/۵	۱۷/۸	۱۷/۵
	سایر دوره های تحصیلی، دوره تحصیلی نامشخص و اظهار نشده	۰/۴	۰/۴	۰/۴	۰/۵	۰/۵
	جمع	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
مناطق روستایی	ابتدایی/پایان ابتدایی /سوادآموزی	۴۲/۷	۳۸/۶	۴۷/۶	۵۴/۴	۴۷/۹
	سیکل اول /راهنمایی/پایان راهنمایی/متوسطه	۲۲/۴	۲۴/۰	۲۰/۶	۲۰/۱	۲۲/۲
	سیکل دوم /متوسطه/متوسطه ۲/فاقد مدرک دیپلم	۹/۴	۱۰/۵	۸/۱	۱۰/۵	۱۲/۶
	دیپلم و پیش دانشگاهی	۱۵/۶	۱۶/۱	۱۵/۰	۹/۳	۱۰/۷
	عالی	۹/۴	۱۰/۳	۸/۳	۵/۰	۶/۰
	سایر دوره های تحصیلی، دوره تحصیلی نامشخص و اظهار نشده	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۷	۰/۷
	جمع	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جداول فوق تعداد و درصد جمعیت استان و کشور را بر حسب محل سکونت و جنسیت و با توجه به سطح

سواد نشان می دهد.

همانطور که مشخص است در استان درصد بالایی از جمعیت در سطح اول قرار می‌گیرند و در سطوح بالاتر، تعداد و درصد افراد آن سطوح کم می‌شود. به مانند سایر آمارهای آموزشی، شرایط مردان به نسبت زنان مساعدتر است. امکانات، شرایط مالی نامناسب، عدم فضای آموزشی و یا دوری مراکز آموزشی و عدم دسترسی برای همه، همراه با مواردی که قبلاً گفته شد تا حدی می‌تواند مبین این مساله باشد.

جدول شماره ۲۰-۱: درصد پوشش تحصیلی دانش آموزی مقاطع تحصیلی در استان سیستان و بلوچستان و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس در سال ۱۳۹۵

استان سیستان و بلوچستان			کل کشور			سطح سواد	وضع سکونت
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل		
۸۵/۷	۸۷/۹	۸۶/۹	۸۷/۳	۸۸/۶	۸۸/۰	ابتدایی و سواد آموزی بزرگسالان	کل
۶۶/۵	۸۳/۴	۷۵/۱	۸۹/۳	۹۴/۹	۹۲/۲	راهنمایی/متوسطه ۱	
۵۲/۸	۷۲/۱	۶۲/۶	۸۹/۵	۹۸/۱	۹۳/۹	متوسطه و پیش دانشگاهی	
۸۵/۵	۸۷/۸	۸۶/۷	۸۷/۳	۸۸/۳	۸۷/۸	ابتدایی و سواد آموزی بزرگسالان	مناطق شهری
۷۸/۲	۸۸/۶	۸۳/۵	۹۳/۰	۹۵/۸	۹۴/۴	راهنمایی/متوسطه ۱	
۷۲/۳	۸۶/۱	۷۹/۳	۱۰۰/۰	۱۰۶/۹	۱۰۳/۵	متوسطه و پیش دانشگاهی	
۸۵/۹	۸۸/۱	۸۷/۰	۸۷/۴	۸۹/۳	۸۸/۴	ابتدایی و سواد آموزی بزرگسالان	مناطق روستایی
۵۶/۱	۷۸/۶	۶۷/۴	۸۰/۰	۹۲/۶	۸۶/۵	راهنمایی/متوسطه ۱	
۳۵/۸	۵۹/۳	۴۷/۵	۶۱/۱	۷۵/۷	۶۸/۷	متوسطه و پیش دانشگاهی	

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول شماره ۲۱-۱: تعداد دانشجویان در حال تحصیل استان سیستان و بلوچستان و کشور به تفکیک وضع سکونت و جنس در سال ۱۳۹۵ (در هزار نفر جمعیت باسواد ۶ ساله و بالاتر)

استان سیستان و بلوچستان			کل کشور			وضع سکونت
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۳۸/۷	۴۲/۱	۴۰/۵	۶۰/۹	۶۳/۷	۶۲/۴	کل
۵۹/۱	۵۷/۶	۵۸/۳	۷۰/۶	۷۳/۳	۷۲/۰	مناطق شهری
۱۴/۰	۲۳/۸	۱۹/۳	۲۶/۲	۳۳/۲	۳۰/۰	مناطق روستایی

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول شماره ۲۲-۱: تعداد و درصد دانشجویان مقاطع مختلف تحصیلی در استان سیستان و بلوچستان و کشور و به تفکیک وضع سکونت و جنس در سال ۱۳۹۵

درصد			تعداد			شرح	
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل		
۱۷,۲	۲۵,۰	۲۱,۴	۳۱۱۳۱۵	۵۲۴۴۸۰	۸۳۵۷۹۵	کاردانی	کل کشور
۵۹,۵	۵۰,۸	۵۴,۹	۱۰۷۸۲۵۶	۱۰۶۶۱۰۸	۲۱۴۴۳۶۴	کارشناسی	
۲۰,۷	۲۰,۴	۲۰,۶	۳۷۵۴۴۵	۴۲۸۰۹۰	۸۰۳۵۳۵	کارشناسی ارشد و دکترای حرفه ای	
۲,۶	۳,۸	۳,۲	۴۶۲۶۴	۷۸۸۸۶	۱۲۵۱۵۰	دکترای تخصصی و فوق دکترا	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۸۱۱۲۸۰	۲۰۹۷۵۶۴	۳۹۰۸۸۴۴	کل	
۲۴,۵	۳۵,۹	۳۰,۹	۷۶۰۰	۱۴۰۷۸	۲۱۶۷۸	کاردانی	استان سیستان و بلوچستان
۵۷,۸	۴۸,۴	۵۲,۶	۱۷۹۳۲	۱۸۹۶۸	۳۶۹۰۰	کارشناسی	
۱۶,۱	۱۳,۷	۱۴,۸	۵۰۰۲	۵۳۸۰	۱۰۳۸۲	کارشناسی ارشد و دکترای حرفه ای	
۱,۶	۱,۹	۱,۸	۴۹۷	۷۵۲	۱۲۴۹	دکترای تخصصی و فوق دکترا	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۳۱۰۳۱	۳۹۱۷۸	۷۰۲۰۹	کل	

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول شماره ۲۳-۱: میزان دانش آموختگان دانشگاهی در استان سیستان و بلوچستان و کشور و به تفکیک وضع سکونت و جنس در سال ۹۵ (در هر هزار جمعیت با سواد ۶ ساله و بالاتر)

استان سیستان و بلوچستان			کل کشور			وضع سکونت
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۷۸,۱	۷۹,۴	۷۸,۸	۱۵۵,۷	۱۵۲,۱	۱۵۳,۸	کل
۱۲۲,۴	۱۱۶,۴	۱۱۹,۲	۱۸۳,۴	۱۷۸,۱	۱۸,۷	مناطق شهری
۲۴,۴	۳۵,۹	۳۰,۷	۵۶,۶	۶۹,۲	۶۳,۵	مناطق روستایی

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول شماره ۲۴-۱: تعداد و درصد دانش آموختگان مقاطع مختلف تحصیلی در استان سیستان و بلوچستان و کشور و به تفکیک وضع سکونت و جنس در سال ۹۵

درصد			تعداد			شرح	
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل		
۲۱,۹	۲۷,۳	۲۴,۷	۱۰۱۵۰۳۱	۱۳۶۴۱۳۴	۲۳۷۹۱۶۵	کاردانی	کل کشور
۶۵,۲	۵۵,۹	۶,۴	۳۰۲۲۶۰۴	۲۷۹۷۷۳۸	۵۸۲۰۳۴۲	کارشناسی	
۱۱,۹	۱۴,۷	۱۳,۴	۵۵۳۱۱۷	۷۳۸۲۶۷	۱۲۹۱۳۸۴	کارشناسی ارشد و دکترای حرفه‌ای	
۰,۹	۲,۱	۱,۵	۴۲۱۱۲	۱۰۵۸۵۰	۱۴۷۹۶۲	دکترای تخصصی و فوق دکتر	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۴۶۳۲۸۶۴	۵۰۰۵۹۸۹	۹۶۳۸۸۵۳	کل	
۲۶,۸	۳۳,۸	۳۰,۶	۱۶۷۸۸	۲۴۹۹۷	۴۱۷۸۵	کاردانی	استان سیستان و بلوچستان
	۵۳,۲	۵۷,۵	۳۹۲۴۸	۳۹۳۷۱	۷۶۶۱۹	کارشناسی	
۹,۷	۱۰,۹	۱۰,۳	۶۰۵۱	۸۰۸۵	۱۴۱۳۶	کارشناسی ارشد و دکترای حرفه‌ای	
۰,۹	۲,۱	۱,۵	۵۷۰	۱۵۳۶	۲۱۰۶	دکترای تخصصی و فوق دکتر	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۶۲۶۵۷	۷۳۹۸۹	۱۳۶۶۴۶	کل	

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جداول فوق تعداد و درصد افراد شاغل به تحصیل یا دانش آموختگان را در استان و کشور، مناطق روستایی و شهری و در بین زنان و مردان مورد بررسی قرار داده است. همانطور که مشخص است نابرابری در دستیابی به فرصت‌های آموزشی همچنان در اکثر موارد به نفع مردان و به نفع زندگی شهری قابل مشاهده می‌باشد.

مطالعه نابرابری یکی از اقدامات ضروری و پایه‌ای برای برنامه‌ریزی و اصلاحات در جهت تأمین رشد اقتصادی همراه با عدالت اجتماعی است. نابرابری در تمام سطح و اشکال آن، می‌تواند پیامدهای ناگواری در سطح خرد و کلان داشته باشد. آموزش سنگ زیربنای هر جامعه است و مقوله‌هایی از قبیل برابری، عدالت، آزادی و فرصت‌های مساوی، حقوق فردی و نظایر آن فقط از طریق برنامه‌ریزی صحیح آموزشی تحقق می‌پذیرد. هر جا که نابرابری‌های آموزشی به حد اعلائی خود برسد آهنگ توسعه نیز کاهش پیدا خواهد کرد. راهیابی به آموزش و حتی آموزش در سطوح بالاتر، باید برای افراد و مناطقی که تاکنون دستیابی آنها به آموزش با موانعی همراه بوده، تسهیل شود؛ چرا که ممکن است این افراد از تجارب و مهارت‌هایی برخوردار باشند که در توسعه ملی ارزشمند است. همچنین نابرابری‌ها تاثیر ژرفی بر دستاوردهای شغلی افراد و توسعه مناطق می‌گذارد. بنابراین چنانکه جامعه‌ای بخواهد در جهت رشد و توسعه همه جانبه حرکت کند ناگزیر است نابرابری فرصت‌های آموزشی را در بین افراد و مناطق مختلف کاهش دهد.

۱ ۴ ۱- مسائل حوزه سواد و تحصیلات زنان استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با

کشور

پایین بودن نرخ باسوادی زنان

پوشش تحصیلی نامناسب و پایین بودن نرخ خالص ثبت نام دختران به پسران

۱ ۴ وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان سیستان و بلوچستان

۱ ۴ ۱- خلاصه وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان سیستان و بلوچستان

جدول شماره ۲۵-۱: تعداد و میزان مؤسسات درمانی فعال و تخت های استان سیستان و بلوچستان و کل کشور در سال ۱۳۹۴ (در هر صد هزار نفر جمعیت)

استان سیستان و بلوچستان		کل کشور		شرح
میزان	تعداد	میزان	تعداد	مؤسسات درمانی / بیمارستان فعال
۰,۸	۲۱	۱,۱	۸۹۹	
۹۳,۶	۲۶۱۳	۱۸۷,۹	۱۴۸۰۳۵	تخت ثابت

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول شماره ۲۶-۱: تعداد و میزان خانه های بهداشت فعال روستایی استان سیستان و بلوچستان و کل کشور در سال ۱۳۹۴ (در هر صد هزار نفر جمعیت)

استان سیستان و بلوچستان		کل کشور		سال
میزان	تعداد	میزان	تعداد	سال ۹۴
۷۰,۰	۹۵۳	۸۳,۲	۱۷۸۵۲	

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جداول فوق نشان دهنده تعداد و درصد مؤسسات درمانی، تخت و خانه های بهداشت در سطح کشور و در سطح استان می باشد. همانطور که مشاهده می شود در هر سه مورد، میانگین استان از میانگین کشوری پایین تر است. کمبود فضای درمانی، امکانات و نیروی متخصص متناسب با نیاز که در مواردی حتی به خطاهای پزشکی منجر می شود، عدم آگاهی کافی در رابطه با مسایل بهداشتی و پزشکی و نارضایتی بیماران و خانواده های آنها، از جمله مواردی است که در این قسمت به آنها اشاره کرد.

جدول شماره ۲۷: درصد پوشش مراقبت‌های دوران بارداری در زنان استان سیستان و بلوچستان و کل کشور که در دو سال قبل از مطالعه، زایمان نوزاد زنده داشته اند.
در سال ۱۳۸۹ (در هر صد هزار نفر جمعیت)

سال	کل کشور	استان سیستان و بلوچستان
۱۳۸۹	۹۶,۹	۹۲,۷

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول فوق به میزان دسترسی زنان به مراقبت‌های دوران بارداری در دو سطح کشوری و استانی پرداخته است. همانطور که این جدول نشان می‌دهد میانگین دسترسی زنان استان به این مراقبت‌ها کمتر از میانگین کشور است. دسترسی نداشتن و یا خارج از دسترس بودن منابع و امکانات به دلایلی مانند فاصله مکانی و البته عدم اعتماد می‌تواند از جمله دلایلی باشد این منجر به این مساله شده است.

جدول شماره ۲۸-۱: درصد زایمان در مراکز بهداشتی، منزل، بین راه و سایر در استان سیستان و بلوچستان و کل کشور در سال ۱۳۸۹ (در هر صد هزار نفر جمعیت)

شرح	بخش دولتی	خصوصی	منزل	سایر و بین راه	مجموع مراکز بهداشتی
کشور	۸۳	۱۲,۴	۳,۸	۰,۹	۹۵,۳
استان سیستان و بلوچستان	۶۶,۷	۰,۹	۳۲,۴	۰	۶۷,۶

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول فوق درصد زایمان در مراکز بهداشتی، منزل و بین راه مقایسه را می‌کند. همانطور که قبلا بیان شد، نداشتن مراکز درمانی و بهداشتی در محل زندگی، فاصله مکانی با این مراکز و سختی دسترسی به جهت مناسب نبودن مسیر، نداشتن وسیله نقلیه و... باعث شده تنها ۶۸ درصد زایمان‌ها در مراکز بهداشتی درمانی صورت بپذیرد. ضمن اینکه زندگی شهری سهم بالایی از این درصد را در بر می‌گیرد و مسلما برای مردم روستائین، این محدودیت‌ها بیشتر رخ می‌دهد تا جایی که حدود یک سوم زنان قید زایمان را در مراکز درمانی می‌زنند و همچنان به زایمان سنتی و در خانه ادامه می‌دهند. امری که به واسطه نداشتن تخصص، جان مادر و کودک را به خطر می‌اندازد.

یکی از شاخص‌های توسعه هر جامعه‌ای، شاخص توسعه پزشکی، بهداشت و درمان آن جامعه می‌باشد. و این توسعه تنها به معنی توسعه علم پزشکی، قابلیت درمان و پیشگیری نیست. میزان دسترسی آسان تمام مردم در هر نقطه‌ای از کشور، کم هزینه بودن و حتی رایگان بودن در عین کیفیت بالا و مطمئن بودن از ویژگی‌های آن می‌باشد. و این میسر نیست مگر با تربیت و آموزش متخصصین و البته نیروهای بومی، به کار گماشتن آن‌ها در مناطق کمتر توسعه یافته، توسعه فیزیکی و ساخت بیمارستان‌ها، درمان‌گاه‌ها، توسعه جاده‌ها و توسعه حمل و نقل زمینی و هوایی و حتی دریایی، آموزش به عموم و بالا بردن سطح آگاهی مردم.

جدول شماره ۲۹-۱: درصد رضایت از زندگی در زنان ۱۵-۲۴ ساله استان سیستان و بلوچستان و کل کشور در سال ۱۳۸۹

شرح	رضایت از زندگی با خانواده	رضایت از دوستان	رضایت از محل تحصیل	رضایت از شغل فعلی	رضایت از محیط زندگی	رضایت از خود	رضایت از درآمد
کشور	۸۹,۵	۷۹,۲	۷۸,۳	۸۱,۲	۷۱,۲	۸۶,۹	۶۴,۲
استان سیستان و بلوچستان	۹۰,۲	۸۵,۶	۸۵,۵	۸۳,۱	۷۷,۸	۸۸,۵	۷۱,۷

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول فوق به میزان رضایت از زندگی زنان استان و کشور می‌پردازد. رضایت از زندگی با شاخص‌هایی همچون، میزان درآمد، تحصیلات، شغل و رضایت از زندگی خانوادگی می‌پردازد. همانطور که این جدول نشان می‌دهد در تمامی موارد میزان رضایت زنان استان از سطح کشوری بالاتر بوده است. این مساله در حالی اتفاق می‌افتد که طبق جداول پیشین تقریباً در بیشتر موارد سطح کیفی زندگی در این استان از کشور پایین‌تر است. محرومیت‌ها، کمبود امکانات، شرایط اقلیمی دشوار، بیکاری، درآمد پایین و موارد دیگر میزان سختی زندگی در این استان را نشان می‌دهند.

۱ ۴ ۴ مسائل حوزه بهداشت و سلامت زنان استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با کشور

بر اساس آخرین آمارهای موجود و تحلیل روند وضعیت استان سیستان و بلوچستان تنها در میزان مراکز بهداشتی و درمانی در وضعیت پایین تری از کشور قرار دارد.

زایمان در سنین پایین
کمبود تسهیلات زایمانی
عدم برخورداری از مراکز بهداشت و درمان مناسب
تعداد کم و ناکافی خانه‌های بهداشت فعال روستایی

۱ ۵ وضعیت رفاه و تامین اجتماعی زنان استان سیستان و بلوچستان

وضعیت برخی از شاخص‌های رفاه و تامین اجتماعی استان سیستان و بلوچستان در مقام مقایسه با کشور به شرح جداول ذیل است.

جدول شماره ۳۰-۱: تعداد و نسبت مرد به زن بیمه شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی کشور و استان سیستان و بلوچستان در سال ۱۳۹۵

شرح	کل	مرد	زن	نسبت مرد به زن
کشور	۱۳۷۷۹۶۲۰	۱۱۱۸۳۸۳۵	۲۵۹۵۷۸۵	۴,۳
استان سیستان و بلوچستان	۱۹۰۳۸۵	۱۵۳۶۸۱	۳۶۷۰۴	۴,۲

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول فوق نسبت مرد به زن بیمه‌شدگان اصلی سازمان تامین اجتماعی را نشان می‌دهد. آمار نشان می‌دهد به ازای یک زن، ۴/۳ مرد در کشور و ۴/۲ مرد در سطح استان بیمه شده‌اند. اگرچه به علت درصد بالاتر خانوارهایی که سرپرست مرد دارند، این ارقام تا حدی توجیه پذیر می‌باشد ولی با توجه به درصد افزایشی خانوارهای زن سرپرست و پایین بودن درآمد این خانوارها و همچنین به علت سبک زندگی این خانوارها که احتمالاً با توجه به شرایط معیشتی در معرض آسیب‌های بیشتری هستند و در نهایت هزینه‌های بالای درمان، لازم است در این زمینه نیز تمهیداتی اندیشیده شود.

جدول شماره ۳۱-۱: تعداد و درصد مقرری بگیر بیمه بیکاری سازمان تأمین اجتماعی کشور و استان سیستان و بلوچستان به تفکیک جنس در سال ۱۳۹۵

درصد مقرری بگیر			تعداد مقرری بگیر			تعداد بیمه شده اصلی			شرح
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۱,۹	۱,۴	۱,۵	۴۹۲۰۳	۱۵۵۵۷۲	۲۰۴۷۷۵	۲۵۹۵۷۸۵	۱۱۱۸۳۸۳۵	۱۳۷۷۹۶۲۰	کل کشور
۰,۴	۰,۳	۰,۴	۱۴۹	۵۲۶	۶۷۵	۳۶۷۰۴	۱۵۳۶۸۱	۱۹۰۳۸۵	استان سیستان و بلوچستان

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵

جدول بالا درصد مقرری بگیران بیمه بیکاری را نشان می‌دهد. علی‌رغم کمبود فرصت‌های شغلی، فقر شدید استان از لحاظ فرصت‌های شغلی در زمینه تولید، صنعت و خدمات و در نهایت بیکاری شدید که منجر به کاهش درآمد و فقر می‌شود، درصد مستمری بگیران بیمه بیکاری حدود یک چهارم کشور است. اگرچه تفاوت کمی بین مستمری بگیران زن و مرد دیده می‌شود ولی مساله از آنجایی قابل توجه می‌شود که بدانیم میزان بیکاری زنان و مردان یکسان نیست و نرخ بیکاری زنان بالاتر است.

۱-۵ مسائل حوزه رفاه و تامین اجتماعی زنان استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با کشور

با بررسی وضعیت استان و مقایسه با وضعیت کشور مهم‌ترین مسائل حوزه رفاه و تامین اجتماعی زنان سیستان و بلوچستان عبارت است از:

تعداد پایین زنان بیمه شده اصلی

۱ وضعیت مشارکت سیاسی و مسائل اجتماعی زنان استان سیستان و بلوچستان

وضعیت مشارکت سیاسی و اجتماعی زنان در استان سیستان و بلوچستان در مقایسه با وضعیت کشور به شرح جداول ذیل است.

جدول شماره ۳۲-۱: تعداد و درصد نمایندگان مجلس شورای اسلامی استان سیستان و بلوچستان به تفکیک جنس در دوره دهم سال ۹۴

شرح	سال	دوره	تعداد			میزان		
			کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
کل کشور	۹۴	دوره دهم	۲۸۶	۲۶۹	۱۷	۱۰۰	۹۴	۶
استان سیستان و بلوچستان	۹۴	دوره دهم	۸	۸	۰	۱۰۰	۱۰۰	۰

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار اداره کل فرهنگی و روابط عمومی مجلس شورای اسلامی

یکی از شاخص‌های توسعه هر جامعه و مخصوصاً توسعه سیاسی امکان مشارکت سیاسی به ویژه برای زنان است. علاوه بر شرکت در انتخابات، امکان انتخاب شدن در فضای سیاسی و قدرت تصمیم‌گیری در مسایل خرد و کلان هم به آن‌ها داده شود. زنان نیمی از جمعیت جامعه را در بر می‌گیرند ولی همانطور که جدول بالا نشان می‌دهد با وجود توانایی و شایستگی، در حوزه تصمیم‌گیری در سطح کشور چندان مشارکت داده نمی‌شوند و تنها ۶ درصد از نمایندگان مجلس زن هستند. این مساله در رابطه با این استان نمود بیشتری پیدا میکند که هیچکدام از نمایندگان زن نیستند.

جدول شماره ۳۳-۱: تعداد و درصد نمایندگان شوراهای اسلامی شهر و روستا استان سیستان و بلوچستان به تفکیک جنس در دوره پنجم سال ۱۳۹۶

شوراها	دوره	تعداد			درصد		
		کل	مرد	زن	کل	مرد	زن
روستایی	پنجم	۹۶۷۶	۹۲۸۱	۳۹۵	۱۰۰	۹۶	۴
شهری	پنجم	۲۵۰	۲۴۲	۸	۱۰۰	۹۷	۳

مأخذ: دفتر امور شوراها و شهرداری‌های استانداری سیستان و بلوچستان

جدول شماره ۳۴-۱: تعداد و سهم (درصد) دهیاران زن شوراهای اسلامی شهر و روستا استان سیستان و بلوچستان در دوره پنجم در سال ۱۳۹۶

درصد			تعداد			دوره
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۱۳	۸۷	۱۰۰	۳۴۵	۲۳۴۱	۲۶۸۶	دوره پنجم

مأخذ: دفتر امور شوراها و شهرداری‌های استانداری سیستان و بلوچستان

جدول فوق به نرخ شوراها و دهیاران زن می‌پردازد. در این زمینه نیز مشارکت زنان بسیار محدود است. نداشتن تخصص و مهارت، تفکرات قالبی در جامعه سنتی، روابط مبتنی بر خانواده و طایفه، عدم اعتماد به توانایی زنان، دور کردن یا دور شدن زنان از زندگی عمومی به واسطه نیاز خانواده و... شاید از دلایلی باشد که میزان مشارکت زنان را در امور سیاسی کم می‌کند.

جدول شماره ۳۵-۱: تعداد و درصد مدیران زن در کشور و استان سیستان و بلوچستان به تفکیک سطح مدیریت در سال ۱۳۹۸

سیستان و بلوچستان		کشور		رده مدیریت
درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۱۶/۷	۱	۵/۵	۶۷	عالی
۸/۸	۷	۹/۳	۱۹۲۴	میانی
۱۳/۷	۱۰	۲۳	۱۰۸۵۹	پایه

مأخذ: معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، ۱۳۹۸

همانطور که در جدول فوق مشاهده می‌گردد بجز در سطح مدیریت عالی، در سطوح مدیریت میانی و پایه درصد مدیران زن استان سیستان و بلوچستان به نسبت کشور پایین است.

جدول شماره ۳۶-۱: تعداد و درصد مدیران زن استانداری‌ها و مدیران کل دستگاهی در کشور و استان

سیستان و بلوچستان در سال ۱۳۹۸

سیستان و بلوچستان		کشور	نوع مدیریت
رتبه در کشور	درصد	درصد	
۱۰	۱۲/۶	۱۸/۶	مدیران استانداری و مدیران کل

مأخذ: معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، ۱۳۹۸

مطابق جدول فوق درصد مدیران زن استان سیستان و بلوچستان در سطوح مدیران استانداری و مدیران کل به نسبت متوسط کشوری پایین است.

جدول شماره ۳۷-۱: تعداد و توزیع درصد سمن های زنان کشور و استان سیستان و بلوچستان به تفکیک نوع فعالیت در سال ۱۳۹۶

میزان کل سمن (در هر صد هزار نفر جمعیت)	درصد				تعداد				شرح
	کل سمن	خیریه ای	صنفی، تخصصی	فرهنگی اجتماعی	کل سمن	خیریه ای	صنفی، تخصصی	فرهنگی اجتماعی	
۳,۳۶	۱۰۰	۲۱,۹	۳۰,۶	۴۷/۰۵	۲۷۲۲	۵۹۶	۸۳۲	۱۲۹۳	کل کشور
۲,۱	۱۰۰	۱۲,۰	۶۴,۰	۲۴,۰	۲۵	۳	۱۶	۶	استان سیستان و بلوچستان

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار ارائه شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری

جدول فوق تعداد و توزیع درصد سمن های زنان کشور و استان سیستان و بلوچستان را به تفکیک نوع فعالیت مشخص می کند. همانطور که از ارقام جدول مشخص است کمتر از نیمی از سمن های زنان کشور، سمن های فرهنگی و اجتماعی است در حالی که بیشتر میزان سمن های زنان در استان مربوط به سمن های صنفی-تخصصی است.

جدول شماره ۳۸-۱: تعداد و توزیع درصد سمن های فرهنگی - اجتماعی زنان کشور و استان سیستان و بلوچستان به تفکیک نوع فعالیت در سال ۱۳۹۶

درصد					تعداد					شرح
کل	انجمن های مذهبی	حمایتها و خدمات اجتماعی	علمی، آموزش و پژوهش	فرهنگی، هنری	کل	انجمن های مذهبی	حمایتها و خدمات اجتماعی	علمی، آموزش و پژوهش	فرهنگی، هنری	
۱۰۰	۱۷,۴	۹,۷	۴,۴	۶۸,۴	۱۲۹۳	۲۲۵	۱۲۶	۵۷	۸۸۵	کل کشور
۱۰۰	۰,۰	۴۶,۷	۰,۰	۵۳,۳	۱۵	۰	۷	۰	۸	استان سیستان و بلوچستان

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار ارائه شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری

جول فوق به بررسی تعداد و توزیع درصد سمن‌های فرهنگی - اجتماعی زنان می‌پردازد. در استان در این مورد ۱۶ سمن در حال فعالیت است که تقریباً نیمی به فعالیت‌های فرهنگی و هنری و نیم دیگر به فعالیت‌های حمایتی و اجتماعی می‌پردازند. با توجه به مساله محرومیت، فقر، فقر فرهنگی، عدم آموزش، نیاز زمان به حمایت و آموزش رشد این نوع فعالیت‌ها دور از ذهن نیست.

جدول شماره ۳۹-۱: تعداد و توزیع درصد سمن‌های صنفی - تخصصی زنان کشور و استان سیستان و بلوچستان به تفکیک نوع فعالیت در سال ۱۳۹۶

درصد						تعداد						شرح
کل	شبکه های تخصصی	زیست محیطی	حقوقی و ترویجی	بهداشت و سلامت	کارآفرینی، حرفه آموزی و اشتغالزایی	کل	شبکه های تخصصی	زیست محیطی	حقوقی و ترویجی	بهداشت و سلامت	کارآفرینی، حرفه آموزی و اشتغالزایی	
۱۰۰	۰,۷	۱۰,۹	۳,۶	۶۷,۵	۱۷,۲	۸۳۲	۶	۹۱	۳۰	۵۶۲	۱۴۳	کل کشور
۱۰۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۶۳,۶	۳۶,۴	۲۲	۰	۰	۰	۱۴	۸	استان سیستان و بلوچستان

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار ارائه شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری

فرصت‌های شغلی و بهداشت و سلامت از نیازهای اولیه هر جامعه به حساب می‌آید ضمن اینکه از شاخص‌های توسعه نیز محسوب می‌شود. تمام سمن‌های صنفی - تخصصی زنان استان به فعالیت‌های اشتغالزایی و بهداشت و سلامت می‌پردازد. جایی که به سبب محدودیت، در شهرها و مخصوصاً در روستاها به واسطه دورافتادگی و پراکندگی زیاد، دسترسی به نیازهای اولیه هم به سختی امکان پذیر است. آب آشامیدنی، مواد غذایی، آموزش و تسهیلات پزشکی و درمانی.

جدول شماره ۴۰-۱: تعداد و توزیع درصد سمن های خیریه ای زنان کشور و استان سیستان و بلوچستان به تفکیک نوع فعالیت در سال ۱۳۹۶

درصد			تعداد			شرح
کل	صندوق های قرض الحسنه	خدمات خیریه ای	کل	صندوق های قرض الحسنه	خدمات خیریه ای	
۱۰۰	۰,۳	۹۹,۷	۵۹۶	۲	۵۹۴	کل کشور
۱۰۰	۰	۱۰۰	۲۲	۰	۲۲	استان سیستان و بلوچستان

مأخذ: محاسبه شده بر اساس آمار ارائه شده توسط معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری

تمام انجمن های خیریه ای که در سطح استان فعال هستند به ارایه خدمات خیریه ای مشغول هستند. همین مساله نشان می دهد که وضعیت و احتمالا تعداد زنانی که نیازمند خدمات خیریه ای هستند قابل توجه هستند.

و ضرورت توانمند سازی زنان بیش از پیش آشکار می شود. مخصوصا که تعدادی از این زنان، سرپرست خانوار هستند که در عین کم توانی، بیکار، فاقد درآمد، نیازمند به خدمات درمانی و پزشکی برای خود و فرزندانشان هستند.

۱ ۶-۱ وضعیت آسیب های اجتماعی زنان استان سیستان و بلوچستان

در جداول ذیل به بررسی آسیب های اجتماعی زنان استان و مقایسه با وضعیت کشور پرداخته می شود.

جدول شماره ۴۱-۱: مقایسه میزان معتادین دستگیر شده استان سیستان و بلوچستان و کل کشور در سال ۱۳۹۵ (در هر ده هزار نفر جمعیت)

میزان		تعداد			شرح
زن	مرد	زن	مرد	کل	
۳/۴	۹۶/۶	۷۰۹۰	۲۰۵۰۴۸	۲۱۲۱۳۸	کل کشور
۲/۹۸	۹۷/۰۸	۱۷۵	۵۸۲۵	۶۰۰۰	استان سیستان و بلوچستان

جدول شماره ۴۲-۱: تعداد و توزیع درصد معتادان دستگیر شده به تفکیک جنس در استان سیستان و بلوچستان برحسب گروه‌های سنی در سال ۱۳۹۵ (در هر ده هزار نفر جمعیت)

شرح	تا ۱۷ سال	۱۸ تا ۲۴ سال	۲۵ تا ۳۴ سال	۳۵ سال و بیشتر	جمع		
						تعداد	توزیع درصد
کل	۲۶۲	۱۴۲۱	۲۳۷۶	۱۹۴۱	۶۰۰۰		
مرد	۲۱۶	۱۳۷۱	۲۳۱۴	۱۹۲۴	۵۸۲۵		
زن	۴۶	۵۰	۶۲	۱۷	۱۷۵		
کل	۴,۴	۲۳,۷	۳۹,۶	۳۲,۴	۱۰۰,۰		
مرد	۳,۷	۲۳,۵	۳۹,۷	۳۳,۰	۱۰۰,۰		
زن	۲۶,۳	۲۸,۶	۳۵,۴	۹,۷	۱۰۰,۰		

جداول بالا تعداد و درصد معتادان دستگیر شده را در کشور به تفکیک سن و جنسیت نشان می‌دهد. آمار دقیقی از اعتیاد زنان وجود ندارد ولی تعداد و درصد زنان مبتلا به اعتیاد بسیار کمتر از مردان است و اصولاً اعتیاد پدیده‌ای مردانه قلمداد می‌شود، ولی حدود ۱۰ درصد معتادان کشور را زنان تشکیل می‌دهند و البته این آمار روند افزایشی پیدا کرده است.

مساله اعتیاد زنان زمانی بغرنج‌تر می‌شود که به عوارض آن آگاه باشیم. متلاشی شدن بنیان خانواده، ابتلا به بیماری‌های جسمی جنسی، طرد از خانواده، کاهش فرصت‌های ازدواج و امکان مادری، مرگ سریع‌تر و افزایش ارتکاب جرایم و عدم مسوولیت پذیری و موارد دیگر.

طبق اطلاعات جدول فوق، درصد دستگیر شده‌گان زن هم در کشور و هم در استان بسیار پایین است. در توجیه آن ضمن اشاره به درصد پایین‌تر زنان معتاد، می‌توان به خانگی بودن اعتیاد زنان هم اشاره کرد. یعنی مصرف زنان بیشتر در خانواده انجام می‌شود. آمار نگران‌کننده دیگر مربوط به سن اعتیاد و گرایش به مصرف مواد می‌باشد همچنان که مشخص است، بالاترین آمار مربوط به جوانان است. نسلی که قرار است بار مدیریت و توسعه آینده جامعه بر دوش آنها گذاشته شود.

۱ ۶ ۴ مسائل حوزه مشارکت سیاسی و اجتماعی زنان استان سیستان و بلوچستان در
مقایسه با کشور

پایین بودن تعداد مدیران زن

تعداد کم نمایندگان زن مجلس

پایین بودن تعداد خانم‌های عضو شوراهای شهر و روستا

فصل دوم

اولویت بندی مسائل

زنان و خانواده

در شهرستان های استان

سیستان و بلوچستان

۲- فصل دوم: اولویت‌بندی مسائل زنان و خانواده استان

۲-۱- مقایسه شاخص‌های نیازمند بهبود زنان در شهرستان‌های استان سیستان و بلوچستان:

در این بخش از پروژه، مشکلات زنان از دو منظر مورد مقایسه قرار گرفته است. در نگاه اول، این مساله بررسی شده که در زمینه شاخص مورد نظر شهرستان رتبه چند را در استان داراست و یا به عبارت دیگر شهرستان در اولویت چند حل مشکل در استان قرار دارد. و در نگاه دوم، مشکلات زنان در شهرستانها به صورت جداگانه بر اساس متد زیر اولویت بندی شده، و اولویت هر شاخص برای حل آن مشکل در شهرستان مشخص گردیده است.

۲-۱-۱- اولویت بندی مشکلات زنان در هر یک از شهرستانهای استان سیستان و بلوچستان

مشکلات زنان در شهرستانها به صورت جداگانه بر اساس متد زیر اولویت بندی شده است.

اولویت = وزن * (رتبه شهرستان در استان در زمینه شاخص مورد نظر بر اساس آمار و اطلاعات ثانویه + اولویت دهی شاخصها در شهرستان با استفاده از روش دلفی دو سطحی و نظرات صاحب نظران و خبرگان شهرستان)

وزن هر شاخص با استفاده از ۲ منبع استخراج گردیده است. ۱- استفاده از روش دلفی دو سطحی و اولویت بندی توسط خبرگان و صاحب نظران استان. ۲- میزان اختلاف بین استان و کشور در شاخص مورد نظر
نرمال شده میانگین هندسی نتایج این دو منبع به عنوان وزن هر شاخص در نظر گرفته شده است و در محاسبه اولویت شاخص در شهرستان بر اساس فرمول بالا مورد استفاده قرار می گیرد.

جدول ۱-۲: اولویت مسائل نیازمند بهبود زنان در شهرستان‌های استان سیستان و بلوچستان

مشکل / شهرستان	سراوان	نیکشهر	قصرقند	بمپور	دلگان	سیب	هیرمند	سرباز	خاش	نیمروز	هامون	مهرستان	زهک	زابل	ایرانشهر	زاهدان	کنارک	چابهار	میرجاوه	فנוچ	استان
مشکلات زنان سرپرست خانوار	۱	۳	۲	۱	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۲	۳	۲	۱
پایین بودن میانگین سن ازدواج (کودک همسری)	۲	۲	۱	۲	۲	۱	۶	۱	۲	۴	۴	۴	۵	۳	۲	۱	۱	۱	۱	۱	۲
بالا بودن نرخ بیکاری زنان	۳	۱	۵	۳	۴	۵	۲	۴	۳	۱	۲	۲	۲	۲	۳	۳	۳	۳	۲	۳	۳
پایین بودن نرخ مشارکت اقتصادی زنان	۴	۵	۷	۴	۳	۴	۴	۳	۴	۳	۳	۳	۳	۴	۴	۷	۹	۱۰	۴	۵	۴
پایین بودن نرخ باسوادی	۵	۶	۶	۵	۵	۳	۳	۶	۶	۶	۸	۸	۴	۸	۸	۸	۸	۸	۵	۴	۵
زایمان قبل از ۱۸ سالگی	۶	۹	۸	۷	۷	۶	۸	۷	۵	۵	۶	۹	۷	۶	۵	۴	۴	۵	۶	۶	۶
عدم برخورداری از مراکز بهداشتی و درمانی مناسب	۸	۸	۳	۱۰	۹	۸	۹	۹	۱۰	۸	۹	۵	۹	۹	۷	۱۲	۵	۴	۹	۷	۷
تعداد کم و ناکافی خانه‌های بهداشت فعال روستایی	۷	۴	۴	۸	۶	۱۰	۵	۵	۷	۹	۱۰	۶	۱۰	۵	۹	۱۳	۱۰	۹	۱۰	۸	۸
کمبود تسهیلات زایمان	۹	۷	۹	۹	۸	۷	۱۱	۸	۸	۱۰	۷	۱۰	۸	۷	۶	۵	۷	۶	۸	۹	۹
پایین بودن نرخ خالص ثبت نام دختران به پسران	۱۰	۱۵	۱۲	۶	۱۰	۹	۷	۸	۹	۷	۵	۷	۶	۱۰	۱۰	۶	۷	۷	۷	۱۱	۱۰
تعداد پایین زنان بیمه شده	۱۲	۱۱	۱۱	۱۱	۱۳	۱۲	۱۰	۱۱	۱۴	۱۲	۱۱	۱۲	۱۲	۱۳	۱۲	۱۱	۱۱	۱۲	۱۱	۱۰	۱۱
بالا بودن نرخ طلاق	۱۱	۱۴	۱۰	۱۳	۱۱	۱۱	۱۳	۱۳	۱۱	۱۳	۱۲	۱۱	۱۳	۱۱	۱۳	۹	۱۳	۱۱	۱۴	۱۴	۱۲
پایین بودن سهم زنان در مشاغل	۱۳	۱۲	۱۶	۱۲	۱۲	۱۳	۱۲	۱۴	۱۶	۱۴	۱۳	۱۳	۱۱	۱۲	۱۱	۱۰	۱۲	۱۳	۱۴	۱۳	۱۳
پایین بودن تعداد مدیران زن	۱۴	۱۰	۱۳	۱۴	۱۵	۱۵	۱۶	۱۲	۱۵	۱۱	۱۶	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۶	۱۴	۱۴	۱۲	۱۲	۱۴
پایین بودن تعداد خانم‌های عضو شوراهای شهر و روستا	۱۵	۱۳	۱۴	۱۵	۱۴	۱۴	۱۵	۱۵	۱۲	۱۶	۱۵	۱۶	۱۶	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۶	۱۶	۱۵	۱۵
تعداد کم نمایندگان مجلس زن	۱۶	۱۶	۱۵	۱۶	۱۶	۱۶	۱۴	۱۶	۱۳	۱۵	۱۴	۱۵	۱۵	۱۶	۱۶	۱۴	۱۶	۱۵	۱۶	۱۶	۱۶

ماخذ: یافته‌های تحقیق

بر اساس داده‌های جدول فوق، مشکل زنان سرپرست خانوار در ۹ شهرستان استان رتبه نخست و در ۸ شهرستان رتبه دوم را به خود اختصاص داده است. در مجموع این مشکل اساسی‌ترین و در اولویت‌ترین مشکل استان تعیین گردید.

۲ + ۱ + ۴ ازدواج در سنین پایین (۱۵-۱۰ سال)

تعداد زنان ازدواج در سنین پایین دختران و اولویت این مشکل در شهرستان‌های مختلف استان به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۳-۲: وضعیت و اولویت ازدواج در سنین پایین (کودک همسری)

کل استان	فnoj	قصرقند	میرجاوه	هامون	نیمروز	سیب و سوران	مهرستان	دلگان	هیرمند	زهک	کنارک	سرباز	نیکشهر	سراوان	زاهدان	زابل	خاش	چابهار	ابراشهر	
۲۶۲۱	۳۸	۵۱	۱۰۱	۲۰	۲۳	۱۶۳	۸۸	۵۴	۶۲	۴۲	۱۲۵	۱۸۳	۲۲۷	۲۷۶	۴۳۹	۸۱	۲۹۱	۲۰۷	۱۵۰	تعداد کل
۷۹۵	۶	۱	۴	۹	۱	۲۹	۷	۲	۲	۹	۲۰	۱۶	۱۲	۱۱۷	۲۹۵	۴۹	۸۳	۷۰	۶۰	در مناطق شهری
۱۸۲۶	۳۲	۵۰	۹۷	۱۱	۲۲	۱۳۴	۸۱	۵۱	۵۹	۳۳	۱۰۵	۱۶۷	۲۱۴	۱۵۹	۱۴۴	۳۲	۲۰۸	۱۳۷	۹۰	در مناطقی روستایی
-	۱۷	۱۵	۱۰	۱۹	۱۸	۷	۱۱	۱۴	۱۲	۱۶	۹	۶	۴	۲	۱	۱۲	۲	۵	۸	رتبه شهرستان
۲	۱	۱	۱	۴	۴	۱	۴	۲	۹	۵	۱	۱	۲	۲	۱	۳	۲	۱	۲	اولویت

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵ و یافته‌های تحقیق

همانطور که در جدول فوق مشاهده می‌گردد مشکل کودک همسری در ۸ شهرستان استان رتبه نخست و در ۵ شهرستان رتبه دوم را به خود اختصاص داده است. در مجموع این مشکل دومین مشکل اساسی زنان استان را بخود اختصاص می‌دهد.

۲ + ۱ + ۳ نرخ بیکاری زنان

تعداد زنان ازدواج در سنین پایین دختران و اولویت این مشکل در شهرستان‌های مختلف استان به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۴-۲: وضعیت و اولویت نرخ بیکاری زنان در استان سیستان و بلوچستان

کل استان	فنوج	قصرقند	میرجاوه	هامون	نیمروز	سیب و سوران	مهرستان	دلگان	هیرمند	زهک	کنارک	سرباز	نیکشهر	سراوان	زاهدان	زابل	خاش	چابهار	ایرانشهر	نرخ بیکاری (درصد)	رتبه شهرستان	اولویت
۱۲/۹	۱۴/۳	۱۷/۴	۳۱/۵	۲۶/۳	۲۶/۷	۱۵/۵	۱۶/۷	۲۳/۱	۲۱	۲۱/۵	۱۶/۸۴	۲۲	۱۶/۸۱	۱۴/۹	۲۰/۶	۲۲/۵	۱۹/۴	۱۹/۷	۱۸			
-	۱۵	۱۳	۱	۳	۲	۱۷	۱۶	۵	۸	۷	۱۴	۶	۱۵	۱۸	۹	۴	۱۱	۱۰	۱۲			
۳	۳	۳	۲	۲	۱	۵	۲	۴	۲	۲	۳	۴	۱	۳	۳	۲	۳	۳	۳			

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵ و یافته‌های تحقیق

همانطور که در جدول فوق مشاهده می‌گردد مشکل بیکاری زنان در ۲ شهرستان رتبه نخست، در ۶ شهرستان رتبه دوم و در ۷ شهرستان رتبه سوم را به خود اختصاص داده است. از این رو در شهرستان‌های نیکشهر و نیمروز دارای اولویت نخست بوده و اولین مشکل شناخته می‌شود. در شهرستان‌های زابل، زهک، هیرمند، مهرستان، هامون و میرجاوه اولویت دوم را داراست. در شهرستان‌های ایرانشهر، چابهار، خاش، زاهدان، سراوان، کنارک و قصرقند دارای اولویت سوم است.

۲ + ۱ + ۴ مشارکت اقتصادی زنان

وضعیت مشارکت اقتصادی زنان و اولویت آن در شهرستان‌های مختلف استان به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۵-۲: وضعیت و اولویت مشارکت اقتصادی زنان در استان سیستان و بلوچستان

کل استان	فנוچ	قصرقند	میرجاوه	هامون	نیمروز	سیب و سوران	مهرستان	دلگان	هیرمند	زهک	کناری	سرباز	نیکشهر	سراوان	زاهدان	زابل	خاش	چابهار	ایرانشهر
۱۵/۷۷	۱۱/۶	۱۶/۶	۱۹	۹/۳	۸	۱۷/۹	۱۶/۷	۱۳	۹	۱۱/۲	۱۶	۳۴/۶	۱۹/۱	۱۷/۷۲	۱۳/۸	۱۲/۶	۲۲/۴	۱۳/۷	۱۷/۴
-	۱۵	۹	۴	۱۷	۱۹	۵	۸	۱۳	۱۸	۱۶	۱۰	۱	۲	۶	۱۱	۱۴	۲	۱۲	۷
۴	۵	۷	۴	۲	۲	۴	۲	۲	۲	۲	۹	۲	۵	۴	۷	۴	۴	۱۰	۴

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵ و یافته‌های تحقیق

مطابق جدول فوق پایین بودن نرخ مشارکت اقتصادی زنان در اولویت سوم ۷ شهرستان، اولویت چهارم ۶ شهرستان و اولویت پنجم ۲ شهرستان قرار دارد. بر این اساس این مشکل در شهرستان‌های سرباز، زهک، هیرمند، دلگان، مهرستان، نیمروز و هامون اولویت سوم، در شهرستان‌های ایرانشهر، خاش، زابل، سراوان، سیب و سوران و میرجاوه اولویت چهارم، و در شهرستان‌های نیکشهر و فנוچ رتبه پنجم را دارا است. در مجموع این مشکل در اولویت چهارم استان است.

۲ + ۱ + ۵ نرخ باسوادی (زنان باسواد بالای ۶ سال)

وضعیت نرخ باسوادی زنان و اولویت آن در شهرستان‌های مختلف استان به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۶-۲: وضعیت نرخ باسوادی زنان و اولویت پایین بودن آن در استان سیستان و بلوچستان

کل استان	فنوج	قصرقند	میرجاوه	هامون	نیمروز	سیب و سوران	مهرستان	دلگان	هیرمند	زهک	کنارک	سرباز	نیکشهر	سراوان	زاهدان	زابل	خاش	چابهار	ایرانشهر	نرخ باسوادی زنان
۷۱	۶۱	۵۷	۶۸	۷۱	۷۷	۶۶	۶۲	۶۶	۶۶	۷۲	۶۵	۵۴	۶۱	۶۷	۸۲	۸۵	۷۰	۶۱	۷۴	
-	۱۲	۱۳	۸	۹	۳	۱۰	۱۱	۱۰	۱۰	۵	۱۱	۱۴	۱۲	۹	۲	۱	۷	۱۲	۶	رتبه شهرستان
۵	۴	۹	۵	۸	۹	۳	۸	۵	۳	۴	۸	۹	۹	۵	۸	۸	۹	۸	۸	اولویت

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵ و یافته‌های تحقیق

همانطور که در جدول فوق مشاهده می‌گردد مشکل پایین بودن نرخ باسوادی در اولویت سوم دو شهرستان، چهارم دو شهرستان و پنجم سه شهرستان می‌باشد از این رو این مشکل در اولویت سوم شهرستان‌های هیرمند و سیب و سوران، چهارم زهک و فنوج و اولویت پنجم شهرستان‌های سراوان، دلگان و فنوج است. بر اساس یافته‌های این تحقیق در مجموع این مشکل پنجمین مشکل در استان محسوب می‌گردد.

۲ + + ۴ مراکز بهداشتی و درمانی

وضعیت مراکز بهداشت و درمان و اولویت آن در شهرستان‌های مختلف استان به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۸-۲: تعداد مراکز بهداشت و درمان و اولویت آن در استان سیستان و بلوچستان

کل استان	فئوج	قصر قند	میرجاوه	هامون	نیمروز	سیب و سوران	مهرستان	دلگان	هیرمند	زهک	کنارک	سرباز	نیکشهر	سراوان	زاهدان	زابل	خاش	چابهار	ایرانشهر	
۸۰	۱	۱	۱	۲	۱	۲	۰	۱	۱	۲	۲	۲	۴	۸	۲۴	۶	۴	۶	۹	مناطق شهری
۱۷۱	۵	۴	۴	۸	۵	۹	۶	۷	۱۰	۹	۵	۱۷	۱۴	۱۰	۷	۵	۱۶	۱۳	۱۷	مناطق روستایی
۲۵۱	۶	۵	۵	۱۰	۶	۱۱	۷	۸	۱۱	۱۱	۸	۲۰	۱۸	۱۸	۳۱	۱۱	۲۰	۱۹	۲۶	کل
-	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۹	۷	۱۱	۱۰	۸	۴	۱	۲	۹	۵	۳	رتبه شهرستان
۷	۷	۳	۹	۹	۵	۸	۵	۹	۹	۹	۵	۹	۸	۸	۱۲	۴	۹	۴	۷	اولویت

ماخذ: سالنامه آماری استان سیستان و بلوچستان ۱۳۹۶ و یافته‌های تحقیق

همانطور که در جدول فوق مشاهده می‌گردد مشکل کمبود مراکز بهداشتی و درمانی در اولویت سوم یک شهرستان، چهارم یک شهرستان و پنجم سه شهرستان می‌باشد. بر اساس یافته‌های این تحقیق در مجموع این مشکل هفتمین مشکل در استان محسوب می‌گردد.

۲ - + - * خانه‌های بهداشت روستایی

وضعیت خانه‌های بهداشت فعال روستایی در استان اولویت آن در شهرستان‌های مختلف استان به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۹-۲: تعداد خانه‌های بهداشت فعال و اولویت آن در استان سیستان و بلوچستان

کل استان	فنوج	قصرقند	میرجاوه	هامون	نیروز	سیب و سوران	مهرستان	دلگان	هیرمند	زهک	کنارک	سرباز	نیکشهر	سراوان	زاهدان	زابل	خاش	چابهار	ایرانشهر	
۹۶۳	۲۴	۲۸	۲۲	۴۴	۳۱	۴۰	۳۳	۵۱	۶۲	۵۲	۳۴	۱۰۵	۸۶	۵۲	۴۰	۲۵	۹۱	۶۹	۶۶	تعداد
-	۱۶	۱۴	۱۷	۹	۱۳	۱۰	۱۲	۸	۶	۷	۱۱	۱	۲	۷	۱۰	۱۵	۲	۴	۵	رتبه شهرستان
۸	۸	۴	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	۹	۹	۵	۱۰	۱۰	۵	۴	۷	۱۲	۵	۷	۵	۵	اولویت

ماخذ: سالنامه آماری استان سیستان و بلوچستان ۱۳۹۶ و یافته‌های تحقیق

همانطور که در جدول فوق مشاهده می‌گردد مشکل کمبود خانه‌های بهداشت فعال روستایی در اولویت چهارم دو شهرستان، پنجم سه شهرستان، ششم دو شهرستان و هفتم دو شهرستان می‌باشد. در شهرستان‌های نیکشهر و قصرقند اولویت چهارم، در شهرستان‌های زابل، سرباز و هیرمند اولویت پنجم، در شهرستان‌های دلگان و مهرستان اولویت ششم و در شهرستان‌های خاش و سراوان در اولویت هفتم می‌باشد. بر اساس یافته‌های این تحقیق در مجموع این مشکل هشتمین مشکل در استان محسوب می‌گردد.

۲ + + ۹ تسهیلات زایمانی

وضعیت تسهیلات زایمانی در استان اولویت آن در شهرستان‌های مختلف استان به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۱۰-۲: تسهیلات زایمانی و اولویت آن در شهرستان‌های استان سیستان و بلوچستان

کل استان	فئوج	قصر قند	میرجاوه	هامون	نیمروز	سیب و سوران	مهرستان	دلگان	هیرمند	زهک	کنارک	سرباز	نیکشهر	سراوان	زاهدان	زابل	خاش	چابهار	ایرانشهر	
۳۵	۲	۱	۱	۲	۱	۲	۲	۲	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۰	۲	۲	۲	تعداد
-	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۱	۲	۱	۲	۲	۳	۲	۲	۲	رتبه شهرستان
۹	۱۰	۹	۸	۷	۱۰	۷	۱۰	۹	۱۱	۹	۵	۱۰	۷	۵	۵	۵	۹	۵	۵	اولویت

ماخذ: سالنامه آماری استان سیستان و بلوچستان ۱۳۹۶ و یافته‌های تحقیق

مطابق جدول فوق مشکل کمبود تسهیلات زایمانی در اولویت پنجم دو شهرستان، ششم سه شهرستان، هفتم سه شهرستان می‌باشد. در شهرستان‌های زاهدان و کنارک اولویت پنجم، در شهرستان‌های ایرانشهر، چابهار و زابل اولویت ششم و در شهرستان‌های نیکشهر، سیب و سوران و هامون اولویت هفتم می‌باشد. بر اساس یافته‌های این تحقیق در مجموع این مشکل نهمین مشکل در اولویت استان محسوب می‌گردد.

۲ + + ۱۰ نرخ ثبت نام دختران به پسران

نرخ ثبت نام دختران به پسران در مقاطع مختلف آموزشی و اولویت آن در شهرستان‌های مختلف استان به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۱۱-۲: نرخ ثبت نام دختران به پسران در مقاطع مختلف آموزشی و اولویت آن در شهرستان - های استان سیستان و بلوچستان

شهرستان	ابتدایی	متوسطه اول	متوسطه دوم	میانگین سه دوره	رتبه شهرستان	اولویت
کل استان	۰/۹۳۴	۰/۸۰۷	۰/۸۰۲	۰/۸۴۷	-	۱۰
فnoj	۰/۹۳	۱/۰۲	۱/۰۲	۰/۹۱۱	۵	۱۱
قصرقند	۰/۹۵	۰/۷۰۹	۰/۸۲۷	۰/۸۲۸	۱۰	۱۲
میرجاوه	۰/۹۱	۰/۷۶۸	۰/۵۸۴	۰/۷۵۴	۱۷	۷
هامون	۰/۹۳	۰/۸۰۶	۰/۸۳۴	۰/۸۵۶	۸	۵
نیمروز	۰/۹۲	۰/۹۸۸	۰/۷۷	۰/۸۹۲	۶	۷
سیب و سوزان	۰/۹۴	۰/۸۷۶	۰/۹۲۷	۰/۹۱۴	۴	۹
مهرستان	۰/۹۸	۰/۸۰۸	۰/۶۱۸	۰/۸۰۲	۱۱	۷
دلگان	۰/۹۳	۰/۹۳۸	۱	۰/۹۱۶	۳	۱۰
هیرمند	۰/۹۲	۰/۷۱۷	۰/۶	۰/۸۵۶	۱۸	۷
زهک	۰/۹۲	۰/۷۶	۰/۶۱۸	۰/۷۹۱	۱۶	۷
کنارک	۰/۹۴	۰/۷۱۹	۰/۴۸	۰/۷۱۳	۱۹	۶
سرباز	۰/۹۴	۰/۷۵۶	۰/۶۰۶	۰/۷۵۴	۱۴	۸
نیکشهر	۰/۹۸	۰/۹۲۱	۰/۸۷۷	۰/۹۲۶	۲	۱۵
سراوان	۰/۹۲	۰/۷۳۷	۰/۷۱۶	۰/۷۹۱	۱۲	۱۰
زاهدان	۰/۹۱	۰/۷۷۲	۰/۸۶۶	۰/۸۰۲	۹	۹
زابل	۰/۹۵	۰/۹۵۲	۱/۵	۱/۳۴	۱	۱۰
خاش	۰/۹۲	۰/۸۱۹	۰/۶۲۶	۰/۷۸۸	۱۳	۹
چابهار	۰/۹۲	۰/۷۳۹	۰/۶۴	۰/۷۶۷	۱۵	۷
ایرانشهر	۰/۹۳	۰/۸۴۵	۰/۸۵۴	۰/۸۷۶	۷	۱۰

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵ و یافته‌های تحقیق

مطابق جدول فوق مشکل پایین بودن نرخ ثبت نام دختران به نسبت پسران در مقاطع مختلف تحصیلی در اولویت پنجم یک شهرستان، ششم دو شهرستان و هفتم شش شهرستان می‌باشد. بر اساس یافته‌های این تحقیق در مجموع این مشکل دهمین مشکل در اولویت استان محسوب می‌گردد.

۲ + + ۱۱ زنان بیمه شده اصلی تامین اجتماعی

زنان بیمه شده اصلی تامین اجتماعی در استان اولویت آن در شهرستان‌های مختلف استان به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۱۲-۲: زنان بیمه شده اصلی تامین اجتماعی اولویت آن در استان سیستان و بلوچستان

کل استان	فنوج	قصرقند	میرجاوه	هامون	نیمروز	سیب و سوران	مهرستان	دلگان	هیرمند	زهک	کنارک	سرباز	نیکشهر	سراوان	زاهدان	زابل	خاش	چابهار	ایرانشهر	
۵۳۰۰۰	-	-	۱۶۱۷	-	-	-	-	-	۲۳۵۹	۳۵۳۹	۶۳۵۰	۴۹۰۹	۶۳۴۷	۳۳۳۷	۱۵۷۱۰	۵۰۰۳	۱۸۸۱	۳۶۷۰	۴۶۲۵	تعداد زنان بیمه شده اصلی
-	-	-	۱۲	-	-	-	-	-	۱۰	۸	۲	۵	۲	۹	۱	۴	۱۱	۷	۹	رتبه شهرستان
۱۱	۱۰	۱۱	۱۱	۱۱	۱۲	۱۲	۱۲	۱۳	۱۰	۱۲	۱۱	۱۱	۱۱	۱۲	۱۱	۱۳	۱۲	۱۲	۱۲	اولویت

توضیح: آمار شهرستان دلگان با ایرانشهر، شهرستان های سیب و سوران با سراوان، شهرستان قصرقند با نیکشهر، شهرستان های هامون و نیمروز با زابل گزارش شده است.

ماخذ: آمارنامه اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی سال ۱۳۹۷ و یافته‌های تحقیق

مطابق جدول فوق مشکل کم بودن تعداد بیمه شده‌های اصلی زن در اولویت دهم و دو شهرستان، یازدهم هفت شهرستان، دوازدهم هشت شهرستان و سیزدهم دو شهرستان می‌باشد. بر اساس یافته‌های این تحقیق در مجموع این مشکل یازدهمین مشکل در اولویت استان محسوب می‌گردد.

۲ + + ۱۴ نرخ طلاق

وضعیت طلاق در استان اولویت آن در شهرستان‌های مختلف استان به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۱۳-۲: نسبت طلاق به ازدواج و اولویت آن در استان سیستان و بلوچستان

کل استان	فئوج	قصرقند	میرجاوه	هامون	نیمروز	سیب و سوران	مهرستان	دلگان	هیرمند	زهک	کنارک	سرباز	نیکشهر	سراوان	زاهدان	زابل	خاش	چابهار	ایرانشهر	
۲۸۳۱	۳۷	۲۹	۱۱	۰	۰	۹۲	۱۹	۰	۰	۰	۰	۳۳	۷۵	۱۷۱	۱۰۶۱	۵۰۶	۳۰۶	۲۲۲	۲۶۹	تعداد طلاق
۰/۱۰۹	۰/۰۶	۰/۰۷۷	۰/۱۳	۰	۰	۰/۱۱	۰/۰۲	۰	۰	۰	۰	۰/۰۴	۰/۰۳۷	۰/۰۸۵	۰/۱۸	۰/۱۵	۰/۱۶	۰/۰۷	۰/۰۸	نسبت طلاق به ازدواج
-	۱۰	۸	۴	۱۴	۱۴	۵	۱۳	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۱	۱۲	۶	۱	۲	۲	۴	۷	رتبه شهرستان
۱۲	۱۴	۱۰	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۴	۱۱	۴	۱۱	۱۱	۱۱	۱۲	اولویت

ماخذ: سالنامه آماری استان سیستان و بلوچستان ۱۳۹۶ و یافته‌های تحقیق

همانگونه که در جدول فوق مشاهده می‌گردد مشکل بالا بودن نرخ طلاق در اولویت نهم و دهم دو شهرستان، یازدهم چهار شهرستان، دوازدهم یک شهرستان و سیزدهم ده شهرستان می‌باشد. در شهرستان زاهدان اولویت نهم، در شهرستان قصرقند اولویت دهم و در شهرستان‌های چابهار، خاش، زابل و سراوان اولویت یازدهم می‌باشد. بر اساس یافته‌های این تحقیق در مجموع این مشکل دوازدهمین مشکل در اولویت استان محسوب می‌گردد.

۲ - ۱ - ۱۳ سهم زنان از مشاغل

تعداد و نرخ شاغلین زن و اولویت آن در شهرستان‌های مختلف استان به شرح جدول ذیل است.

جدول شماره ۱۴-۲: تعداد و نرخ شاغلین زن و اولویت آن در شهرستان‌های استان سیستان و بلوچستان

کل استان	فئوج	قصرقند	میرجاوه	هامون	نیمروز	سیب و سوران	مهرستان	دلگان	هیرمند	زهک	کنارک	سرباز	نیکشهر	سراوان	زاهدان	زابل	خاش	چابهار	ایرانشهر	
۱۲۶۲۹۵	۱۶۸۱	۲۹۱۵	۱۹۸۱	۱۰۰۰	۹۸۴	۴۱۱۸	۳۱۱۴	۲۳۹۲	۱۵۴۸	۲۲۸۰	۴۱۴۶	۱۶۸۰۱	۷۶۹۰	۹۴۵۹	۲۶۱۳۸	۵۹۰۹	۱۰۸۴۳	۱۰۶۴۳	۱۲۶۵۳	شاغلین زن
۶۰۶۵۷۲	۱۰۱۹۰	۱۴۰۱۴	۹۰۶۸	۸۷۸۲	۱۰۶۱۹	۱۸۳۳۷	۱۱۸۰۶	۱۴۳۷۰	۱۳۴۷۰	۱۶۲۵۵	۲۹۳۳۲	۵۱۵۹۲	۳۰۷۲۸	۳۹۳۳۰	۱۴۶۸۲۲	۳۴۸۲۲	۴۰۸۲۰	۶۱۲۸۴	۵۷۹۴۷	کل شاغلین
۰/۲	۰/۱۶۵	۰/۲۰۸	۰/۳۱۹	۰/۱۱۳	۰/۰۹	۰/۲۲۴	۰/۲۶۳	۰/۱۶۷	۰/۱۱۵	۰/۱۱۴	۰/۱۴۱	۰/۳۲۵	۰/۲۵	۰/۲۴	۰/۱۷۸	۰/۱۷	۰/۲۶۵	۰/۱۷۳	۰/۲۱۸	نسبت شاغلین زن به کل شاغلین
-	۱۴	۹	۷	۱۸	۱۹	۶	۳	۱۳	۱۷	۱۶	۱۵	۱	۴	۵	۱۰	۱۲	۲	۱۱	۸	رتبه شهرستان
۱۳	۱۳	۱۶	۱۴	۱۳	۱۴	۱۳	۱۳	۱۲	۱۲	۱۱	۱۲	۱۴	۱۲	۱۳	۱۰	۱۲	۱۶	۱۳	۱۱	اولویت

ماخذ: نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن مرکز آمار ایران سال ۱۳۹۵ و یافته‌های تحقیق

مطابق جدول فوق مشکل کم بودن تعداد بیمه شده‌های اصلی زن در اولویت دهم دو شهرستان، یازدهم هفت

شهرستان، دوازدهم هشت شهرستان و سیزدهم دو شهرستان می‌باشد. بر اساس یافته‌های این تحقیق در

مجموع این مشکل سیزدهمین مشکل در اولویت استان محسوب می‌گردد.

فصل سوم

تجزیه و تحلیل مسائل زنان

استان سیستان و بلوچستان

۳ فصل سوم: تجزیه و تحلیل مسائل زنان و خانواده استان سیستان و بلوچستان

۳-۱ مقدمه

بر اساس یافته‌های این تحقیق مشکلات و مسائل زنان و خانواده استان سیستان و بلوچستان را می‌توان در پنج بخش اصلی دسته‌بندی نمود. این بخش‌ها بر اساس اولویت‌های هر کدام از زیربخش‌های خود عبارتند از: زنان سرپرست خانوار و درگیر با مساله فقدان مدارک هویتی، کودک همسری و خشونت علیه زنان، بیکاری زنان و پایین بودن نرخ مشارکت اقتصادی، مسائل و مشکلات حوزه بهداشت و درمان و مسائل و مشکلات مربوط به سوادآموزی و آموزش.

شکل ۱-۳: مهم‌ترین مشکلات زنان در استان سیستان و بلوچستان

۳ ۴-دلایل و اثرات مسائل مربوط به زنان سرپرست خانوار

دلایل	مشکل	اثرات
۱. شغل‌های پرمخاطره مردان مانند قاچاق و سوختبری که منجر به مرگ و حبس میشوند. ۲. ازدواج در سنین پایین ۳. مشکلات اقتصادی خانواده‌ها و ازدواج زود هنگام دختران بخاطر این مساله. ۴. ازدواج با فاقدین شناسنامه و اتباع بیگانه غیرمجاز ۵. افزایش طلاق	مسائل زنان سرپرست خانوار و دارای اعضای خانواده فاقد مدارک هویتی	۱. فقر و بیکاری ۲. نداشتن بیمه ۳. تشدید مسئولیتها ۴. مشکلات مالی و اقتصادی ۵. کاهش سلامت عمومی (افزایش احساس تنهایی و ناامنی عاطفی) ۶. افزایش افراد نیازمند حمایت نهادهای حمایتی

شکل ۲-۳: دلایل و اثرات مشکلات زنان سرپرست خانوار در استان سیستان و بلوچستان

یکی از مهم‌ترین مشکلات زنان سیستان و بلوچستان مربوط به مسائل زنان سرپرست خانوار است. از سوی دیگر بخش قابل توجهی از این زنان با مشکل مضاعفی بنام اعضای خانواده فاقد مدارک هویتی مواجه هستند. ازدواج غیررسمی با اتباع خارجی و عدم امکان دریافت مدارک شناسایی برای فرزندان ناشی این گونه ازدواج-ها در این زمینه بسیار حائز اهمیت است. از دیگر دلایل این امر می‌توان به مشاغل پرمخاطره‌ای چون قاچاق و سوخت‌بری توسط مردان که بعضاً منجر به مرگ یا حبس می‌گردد اشاره کرد.

مشکلات اقتصادی خانواده‌ها و رضایت به ازدواج دختران گاه در سنین پایین و با افرادی که خود نیز دارای مسائل و مشکلات اقتصادی عدیده‌ای هستند و پس از مدتی بدلائل اینچنینی منجر به طلاق می‌گردد نیز از دیگر دلایل حاد شدن مساله زنان سرپرست خانوار است.

اثراتی چون فقر و بیکاری، نداشتن بیمه، تشدید مسئولیت‌ها، تشدید مشکلات اقتصادی و مالی، کاهش سلامت عمومی و افزایش تعداد افراد آسیب پذیر و نیازمند حمایت توسط نهادهای حمایتی و افزایش در هزینه‌های رفاهی کشور از دیگر اثرات منفی این امر است.

۳ دلایل و اثرات مشکل کودک همسری و خشونت علیه زنان

دلایل	مشکل	اثرات
۱. بافت فرهنگی سنتی و وجود خرده فرهنگهای زن ستیزانه. ۲. عدم آموزش کافی و فقدان زیرساختهای آموزشی. ۳. مشکلات اقتصادی خانواده ها و اثر این امر در ازدواج زود هنگام دختران.	کودک همسری و خشونت علیه زنان	۱. افزایش جمعیت زنان بی سرپرست و بدسرپرست. ۲. افزایش طلاق. ۳. افزایش جمعیت کودکان فاقد مدارک هویتی بدلیل ازدواج غیررسمی دختران با مردان کشورهای همسایه. ۴. پایین آمدن سطح سواد و آموزش. ۵. پیامدهای اجتماعی و فرهنگی مختلف ناشی از خشونت علیه زنان.

شکل ۳-۳: دلایل و اثرات مشکل کودک همسری و خشونت علیه زنان در استان سیستان و بلوچستان

کودک همسری و خشونت علیه زنان یکی از عمده مشکلات زنان در سیستان و بلوچستان است. از جمله دلایل این امر بافت فرهنگی سنتی و وجود خرده فرهنگهای زن ستیزانه، عدم آموزش کافی و فقدان زیرساختهای آموزشی لازم و بویژه مشکلات اقتصادی خانوادهها و اثر این امر در ازدواج زود هنگام دختران است. این مشکل اثراتی چون افزایش طلاق، افزایش جمعیت زنان بی سرپرست و بد سرپرست، افزایش جمعیت کودکان فاقد مدارک هویتی بدلیل ازدواج غیررسمی با مردان کشورهای همسایه، پایین آمدن سطح سواد و تحصیلات و سایر پیامدها و معضلات اجتماعی و فرهنگی ناشی از این امر را ایجاد نموده است.

۳ دلایل و اثرات مشکل بیکاری زنان

دلایل	مشکل	اثرات
۱. عدم توانمندسازی و مهارت افزایی زنان. ۲. نگرش فرهنگی نامناسب به اشتغال زنان و کلیشه های جنسیتی. ۳. تبعیض در استخدام. ۴. عدم حمایت کافی سازمانه و دستگاه های متولی از کسب و کارهای زنان ۵. عدم وجود زیرساختهای مناسب برای اشتغال زنان.	بیکاری زنان	۱. افزایش نرخ بیکاری زنان. ۲. کاهش نرخ مشارکت اقتصادی زنان. ۳. کاهش سهم زنان از بازار کار استان. ۴. سهم پایین زنان از بیمه شدگان اصلی تامین اجتماعی. ۵. عدم استفاده از ظرفیت بانوان در مدیریت جامعه. ۶. ایجاد حس سرخوردگی و ناامیدی در میان زنان

شکل ۳-۴: دلایل و اثرات مشکل بیکاری زنان در استان سیستان و بلوچستان

نرخ بالای بیکاری و مشارکت پایین اقتصادی زنان در استان سیستان و بلوچستان یکی از مشکلات اساسی زنان در این استان است. از جمله دلایل این امر می توان به عدم توانمندسازی و مهارت افزایی زنان، نگرش فرهنگی نامناسب به اشتغال زنان و کلیشه های جنسیتی، تبعیض در استخدام، عدم حمایت کافی سازمانه و دستگاه های متولی از کسب و کارهای زنان و عدم وجود زیرساخت های مناسب برای اشتغال زنان اشاره نمود. از اثرات این مشکل نیز می توان از افزایش نرخ بیکاری زنان، کاهش نرخ مشارکت اقتصادی زنان، کاهش سهم زنان از بازار کار استان، سهم پایین زنان از بیمه شدگان تامین اجتماعی، عدم استفاده از ظرفیت بانوان در مدیریت جامعه و ایجاد حس سرخوردگی و ناامیدی در میان زنان نام برد.

۳ دلایل و اثرات مشکلات بهداشت و درمان

دلایل	مشکل	اثرات
۱. عدم آموزش کافی در زمینه پیشگیری و خودمراقبتی. ۲. عدم وجود زیرساختهای بهداشتی و درمانی. ۳. آمار بالای زایمان بویژه در مناطق روستایی. ۴. کمبود مراکز تسهیلات زایمان. ۵. زایمان در سنین پایین. ۶. نبود مراکز مشاوره.	مسائل بهداشت و درمان	۱. افزایش بیماری های ناشی از عدم آموزش پیشگیری و خوددرمانی. ۲. افزایش مرگ و میر مادران در حین بارداری و زایمان. ۳. افزایش بیماری های روحی و جسمی پس از زایمان. ۴. عدم تشخیص به موقع بیماری ها بدلیل عدم دسترسی به زیرساختهای بهداشتی و درمانی.

شکل ۳-۵: دلایل و اثرات مسائل بهداشت و درمان زنان در استان سیستان و بلوچستان

نرخ بالای بیکاری و مشارکت پایین اقتصادی زنان در استان سیستان و بلوچستان یکی از مشکلات اساسی زنان در این استان است. از جمله دلایل این امر می توان به عدم توانمندسازی و مهارت افزایی زنان، نگرش فرهنگی نامناسب به اشتغال زنان و کلیشه های جنسیتی، تبعیض در استخدام، عدم حمایت کافی سازمانه و دستگاه های متولی از کسب و کارهای زنان و عدم وجود زیرساخت های مناسب برای اشتغال زنان اشاره نمود. از اثرات این مشکل نیز می توان از افزایش نرخ بیکاری زنان، کاهش نرخ مشارکت اقتصادی زنان، کاهش سهم زنان از بازار کار استان، سهم پایین زنان از بیمه شدگان تامین اجتماعی، عدم استفاده از ظرفیت بانوان در مدیریت جامعه و ایجاد حس سرخوردگی و ناامیدی در میان زنان نام برد.

۳ دلایل و اثرات مشکلات آموزش

شکل ۳-۶: دلایل و اثرات مشکلات آموزش زنان در استان سیستان و بلوچستان

از مشکلات مربوط به بخش آموزش می توان به عنوان یکی از جدی ترین مشکلات زنان این استان نام برد. نبود زیرساخت های آموزشی کافی و مناسب، باورهای فرهنگی سنتی مانع از تحصیل و آموزش بویژه در مورد دختران، مسائل و مشکلات اقتصادی خانواده ها و عدم توانایی در تامین هزینه های تحصیل فرزندان مهم ترین دلایل شکل گیری مسائلی چون بالا بودن نرخ بیسوادی و بازماندگی از تحصیل دختران و زنان استان سیستان و بلوچستان است. اثرات این امر را می توان آمار بالای بازماندگی از تحصیل کودکان، ازدواج زود هنگام و کودک همسری و اثرات سو ناشی از آن و سطح پایین کمی و کیفی آموزش در استان دانست.

فصل چہارم

راہ کارہا

۴ فصل چهارم: راهکارها

۴-۱ راهکارها برای بهبود شرایط زنان سرپرست خانوار

مشکلات زنان سرپرست خانوار																			
شهرستان	ایران شهر	چابهار	خاش	زابل	زاهدان	سراوان	نیکشهر	سرباز	کنارک	زهک	هیرمند	دلگان	مهرستان	سیب و سوران	نیمروز	هامون	میرجاوه	قصرقند	فنوج
رتبه	۲	۲	۵	۹	۱	۴	۸	۷	۱۱	۹	۱۲	۱۵	۱۶	۱۰	۱۸	۱۴	۱۹	۱۳	۱۷
اولویت	۱	۲	۱	۱	۲	۱	۲	۲	۲	۱	۱	۱	۱	۲	۲	۱	۲	۲	۲

راهکارهای بهبود شرایط زنان سرپرست خانوار

راهکارهای نیازمند حمایت های دولتی	راهکارهای بخش خصوصی
ایجاد و یا بهبود شرایط مسکن برای زنان سرپرست خانوار	استفاده از ظرفیت سازمان های مردم نهاد و خیرین در بهبود شرایط معیشتی زنان سرپرست خانوار
بهبود شرایط دسترسی زنان سرپرست خانوار به مساله بیمه	توسعه آزمایشگاه های خصوصی مربوط به تعیین هویت در استان
بهبود شرایط دسترسی به تسهیلات اشتغال زایی برای زنان	تهیه گزارش و بازتاب گزارش نشریات فعال اجتماعی در زمینه اثرات ازدواج های غیررسمی و غیرقانونی با اتباع خارجی در استان.
آموزش و مهارت افزایی زنان	ایجاد و توسعه تعاونی ها و گروه های خودیار زنان سرپرست خانوار و بدسرپرست.
توسعه گروه های خودیار و تعاونی های زنان سرپرست خانوار	استفاده از ظرفیت های فرهنگی موجود در جهت کاهش کودک همسری و خشونت علیه زنان.
توسعه رشته های کسب و کار دارای اولویت زنان	
حمایت در بازه زمانی مشخص از زنان سرپرست خانوار دارای اعضای خانواده فاقد مدارک هویتی	
صدور کارت هویت موقت جهت مدیریت بهتر خانواده های دارای اعضای فاقد مدارک شناسایی تا تعیین تکلیف نهایی	

۴ راهکارها برای بهبود شرایط کودک همسری

مشکلات کودک همسری و خشونت علیه زنان																			
شهرستان	ابراشهر	چابهار	خاش	زابل	زاهدان	سراوان	نیکشهر	سرباز	کنارک	زهک	هیرمند	دلگان	مهرستان	سیب و سوران	نیمروز	هامون	میرجاوه	قصرقند	فوج
رتبه	۸	۵	۲	۱۲	۱	۲	۴	۶	۹	۱۶	۱۳	۱۴	۱۱	۷	۱۸	۱۹	۱۰	۱۵	۱۷
اولویت	۲	۱	۲	۲	۱	۲	۲	۱	۱	۵	۹	۲	۴	۱	۴	۴	۱	۱	۱

راهکارهای بهبود شرایط زنان سرپرست خانوار

راهکارهای بخش خصوصی	راهکارهای نیازمند حمایت های دولتی
تهیه گزارش و بازتاب گزارش در زمینه مسائل کودک همسری و خشونت علیه زنان.	ساخت مستند، کلیپ، تهیه گزارش، برنامه های گفتگو محور، زیرنویس و... در زمینه کودک همسری و خشونت علیه زنان توسط صدا و سیما
تهیه انیمیشن و کلیپ های کوتاه توسط برندهای مطرح انیمیشن سازی در کشور (مانند دیرین دیرین) و پرداختن به معضلات کودک همسری و خشونت علیه زنان.	ایجاد موانع قانونی برای مروجان ازدواج کودکان: عدم پرداخت وام ازدواج به زوج های زیر سن قانونی عدم واریز یارانه و بسته های معیشتی به زوج های زیر سن قانونی عدم امکان بهره مندی از بیمه های رایج برای زوج های زیر سن قانونی جرم انگاری کودک همسری و پیگیری قضایی افراد دخیل در آن.
برگزاری نشست های منظم جهت توجیه و تبیین مفهوم کودک همسری با سران طوایف.	برگزاری دوره های آموزشی و توجیهی پیرامون آسیب های کودک همسری به خانواده ها در مدارس و مراکز بهداشتی استان.
	برگزاری جلسات مشاوره ای برای کودکان در معرض ازدواج و زنان در معرض خشونت با تاکید بر مناطق حاشیه شهر و روستاهای استان
	شناسایی خانواده هایی که بدلیل مالی و شرایط نامناسب اقتصادی نسبت به ازدواج کودکان دختر خود اقدام می کنند (دارای سابقه در این زمینه بوده و در حال حاضر دختران کم سن دارند و یا شرایط اقتصادی آنها به گونه ای است که بیم این کار می رود) پرداخته و به تهیه بانک اطلاعاتی می پردازد.
	با استفاده از بانک اطلاعاتی فعالیت قبل، طرح یارانه هدفمند دختران با پیش شرط تحصیل در مقاطع متوسطه ۱ و ۲ و عدم ازدواج تا سن ۱۸ سالگی اجرایی شده و به مادران دختران پرداخت می گردد.

۴ راهکارها برای بهبود شرایط اشتغال زنان

مشکلات بیکاری و اشتغال																			
شهرستان	ایران شهر	تهران	فارس	زابل	زاهدان	سراوان	نیکشهر	سرباز	کناری	زهک	هیرمند	دلگان	مهرستان	سیب و سوران	نیمروز	هامون	میرجاوه	قصرقند	فینج
رتبه	۱۲	۱۰	۱۱	۴	۹	۱۸	۱۵	۹	۱۴	۷	۸	۵	۱۶	۱۷	۲	۲	۱	۱۳	۱۵
اولویت	۳	۳	۳	۲	۳	۳	۱	۴	۲	۲	۲	۴	۲	۵	۱	۲	۲	۳	۳

راهکارهای بهبود شرایط اشتغال زنان

راهکارهای بخش خصوصی	راهکارهای نیازمند حمایت های دولتی
ایجاد و توسعه تعاونی‌ها و گروه‌های خودیار زنان سرپرست خانوار و بدسرپرست.	برگزاری دوره‌های آموزشی کاربردی و اقتصادی در سطوح مختلف و در مناطق مختلف با تاکید بر مناطق روستایی و حاشیه شهرها.
استفاده از ظرفیت‌های فرهنگی موجود در جهت کاهش کودک همسری و خشونت علیه زنان.	ایجاد و توسعه خانه‌های مهارت زنان با تاکید بر مناطق روستایی و حاشیه شهرها.
با استفاده از ظرفیت سازمان‌های مردم نهاد و دفاتر تسهیل‌گری، بازارچه‌های دائمی برای عرضه محصولات زنان سرپرست خانوار در حاشیه شهرهای استان ایجاد گردد.	برگزاری دوره‌های آشنایی با تعاونی و هدایت زنان سرپرست خانوار به سمت تعاونی‌ها.
برگزاری نشست‌های منظم جهت توجیه ضرورت حضور فعالانه زنان در عرضه اقتصادی	پرداخت هدفمند و موثر تسهیلات اشتغال‌زایی
	هدایت و سمت و سود دادن به حمایت نهادها و سازمان‌های متولی و یا فعال در زمینه محرومیت‌زدایی مانند ستاد اجرایی فرمان امام، بنیاد مستضعفان و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اولویت حمایتی خود را بر اشتغال زنان سرپرست خانوار.
	تعیین سهم مشخصی از تسهیلات اشتغال‌زایی بنام سهم زنان سرپرست خانوار.
	در اولویت قرار گرفتن تعاونی‌های زنان سرپرست خانوار روستایی در تسهیلات اشتغال روستایی با محوریت مشاغل خانگی.
	ساخت مستند، کلیپ، تهیه گزارش، برنامه‌های گفتگو محور، زیرنویس و... در زمینه لزوم مشارکت اقتصادی و حضور فعالانه‌ی زنان در مباحث اقتصادی توسط صدا و سیما.
	طی تفاهم‌نامه‌ای که با صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایران و سازمان تامین اجتماعی، بیمه زنان سرپرست خانوار در مشاغل صنایع دستی توسط صندوق بیمه روستایی و عشایری و با هزینه حق بیمه این صندوق خواهد بود.
	آموزش آشنایی با کسب و کار در بستر فضای مجازی برای زنان با تاکید بر زنان تحصیل کرده.
	ایجاد مرکز مشاوره کسب و کارهای خرد زنان

۴ راهکارها برای بهبود شرایط بهداشت و درمان زنان

تعداد مراکز بهداشتی و درمانی

شهرستان	ابن شهر	نارنج	خاکی	زابل	زاهدان	سراوان	نیکشهر	سرباز	کنارک	زهک	هیرمند	دلگان	مهرستان	سیب و سوران	نیمروز	هامون	میرجاوه	قصرقند	فنج
رتبه شهرستان	۶	۵	۵	۶	۱	۴	۸	۱۰	۱۱	۷	۹	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱
اولویت	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱	۵	۹	۹	۹	۵	۸	۵	۴	۳	۲	۷

راهکارهای بهبود شرایط بهداشت و درمان زنان

راهکارهای بخش خصوصی	راهکارهای نیازمند حمایت های دولتی
استفاده از تریبون های نهادهای مذهبی (مانند نمازهای جمعه) بصورت منظم جهت آگاهی بخشی و آموزش در زمینه پیشگیری از بیماری ها و خود مراقبتی.	برگزاری دوره های آموزشی در جهت پیشگیری از بیماری ها و خود مراقبتی ها در سطح شهرها و روستاهای مختلف استان برای جامعه هدف دانش آموزان، پدران و مادران بصورت مداوم.
مراکز مشاوره ای در حوزه سلامت روان با توجه به مساله افسردگی پس از زایمان بصورت منظم و در بازه های زمانی مشخص در مناطق شهری و روستایی فعال شده و به ارائه خدمات به مادران بپردازند.	برگزاری جلسات مشاوره ای و آگاهی بخشی در زمینه زایمان با حضور کارشناسان بصورت منظم و دوره ای برگزار در تمامی مناطق شهری و روستایی استان.
برگزاری دوره های آموزشی و توجیهی پیرامون آسیب های زایمان در سنین پایین در مدارس و مراکز بهداشتی استان.	ارائه مشاوره در زمینه پیشگیری از بیماری و خود مراقبتی.
تهیه گزارش و بازتاب گزارش در زمینه مسائل و آسیب های زایمان در سنین پایین در استان توسط نشریات فعال اجتماعی.	انجام آزمایش های دوره ای و انجام تست های سلامت در بازه های زمانی مشخص (به تشخیص وزارت بهداشت) جهت پایش و بررسی وضعیت سلامت افراد بویژه مادران و کودکان.
	تجهیز مراکز خانه بهداشت به لحاظ امکانات اولیه نمونه برداری، محل نگهداری نمونه ها و انتقال نمونه های آزمایشی مجهز گردیده و آموزش نیروهای شاغل در این مراکز.
	برگزاری کارگاه آموزشی برای کارکنان مراکز بهداشت آموزش مسائل اولیه بهداشت روانی (بویژه در حوزه مسائل مربوط به پس از زایمان مادران).
	فعال سازی مراکز مشاوره بارداری در سطح شهر و روستا و ارائه خدمات مشاوره ای به زنان.
	توزیع «سبد غذایی سلامت مادران» با هدف بهبود وضعیت سلامت مادران و با پیش شرط شرکت در دوره ها و کلاس های مشاوره ای بارداری به مادران با تاکید بر زنان ساکن در مناطق روستایی در حین بارداری و به صورت منظم.
	سهولت در انتقال مادران به مراکز زایمانی در تمامی شهرستان های استان و رفع مشکلات در این زمینه.
	اجرای طرح «ماماهای کمکی» جهت بهبود مسائل زنان و زایمان در مناطق روستایی.
	ساخت کلیپ، تهیه گزارش، برنامه های گفتگو محور و... در زمینه آسیب های زایمان در سنین پایین توسط رسانه ملی.

۴ راهکارها برای بهبود شرایط آموزش زنان

نرخ باسوادی زنان																			
شهرستان	ایرانشهر	پارنا	خاثر	زابل	زاهدان	سراوان	نیکشهر	سرباز	کنارک	زهک	هیرمند	دلگان	مهرستان	سیب و سوران	نیمروز	هامون	میرجاوه	قصرقند	فینج
رتبه شهرستان	۴	۱۲	۷	۱	۲	۹	۱۲	۱۴	۱۱	۵	۱۰	۱۰	۱۱	۱۰	۲	۹	۸	۱۳	۱۲
اولویت	<	<	<	<	<	<	<	<	<	<	<	<	<	<	<	<	<	<	<

راهکارهای بهبود شرایط آموزش زنان	
راهکارهای بخش خصوصی	راهکارهای نیازمند حمایت های دولتی
استفاده از ظرفیت تریبون های نماز جمعه و مساجد به آسیب های بازماندگی از تحصیل کودکان و تشویق خانواده ها به تحصیل کودکان و به ویژه دختران.	ساخت مستند، کلیپ، تهیه گزارش، برنامه های گفتگو محور، زیرنویس و... در زمینه آسیب های بازماندگی از تحصیل کودکان توسط رسانه ملی.
استفاده از ظرفیت نشریات فعال اجتماعی جهت تهیه گزارش و بازتاب گزارش در زمینه آسیب های بازماندگی از تحصیل کودکان در استان.	برگزاری جلسات مشاوره ای برای خانواده هایی که دارای کودکان بازمانده از تحصیل می باشند.
برگزاری دوره های آموزشی و توجیهی پیرامون آسیب های بازماندگی از تحصیل کودکان به خانواده ها و بویژه مادران در مدارس.	برگزاری کارگاه های آموزشی مهارت افزایی و توانمندسازی در مدارس با حضور خانواده ها.
	شناسایی خانواده هایی که بدلیل مالی و شرایط نامناسب اقتصادی مانع از تحصیل کودکان خود می شوند (دارای سابقه در این زمینه بوده و در حال حاضر دختران کم سن دارند و یا شرایط اقتصادی آنها به گونه ای است که بیم این کار می رود).
	طرح یارانه هدفمند دختران با پیش شرط تحصیل در مقاطع متوسطه ۱ و ۲ و عدم ازدواج تا سن ۱۸ سالگی اجرایی شده و به مادران دختران پرداخت.
	آزمایش های دوره ای چکاب جهت تعیین کمبودهای مختلف در مدارس بویژه مدارس حاشیه ای و روستایی انجام بپذیرد.
	دانش آموزانی که بر اساس آزمایش های فعالیت قبل کمبود و یا فقر آهن، ویتامین و ... دارند تحت نظر پزشک و با مدیریت معلمان و با مشارکت مادران خود بلحاظ تغذیه ای و دارویی مورد توجه قرار گیرند.
	توسعه طرح مدارس آینده نگر توسط آموزش و پرورش در حواشی تمام شهرهای استان.
	توسعه طرح مدارس آموزش از راه دور توسط آموزش و پرورش بویژه در مناطق روستایی.
	بهبود دسترسی به سرویس های رفت و آمد به مدارس برای دانش آموزان روستایی.
	رفع مساله کمبود معلم و یا نبود معلم حرفه ای و متخصص در مدارس استان و بالاخص مدارس روستایی و حاشیه ای.

فصل پنجم

ماتریس نتایج

۵ فصل پنجم: ماتریس نتایج

۵-۱. اثر: وضعیت زنان سرپرست خانوار و فاقد شناسنامه در استان بهبود یافته است.

فرض‌ها/خطر‌ها	
دستاورد ۱: توانمندسازی و حمایت از زنان سرپرست خانوار صورت گرفته است.	
عدم تخصیص بودجه کافی عدم هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی عدم حمایت سازمان‌های متولی	خروجی ۱-۱: حمایت‌های هدفمند از زنان سرپرست خانوار صورت گرفته است.
فعالیت ۱-۱-۱: مسکن زنان سرپرست خانوار توسط نهادهای حمایتی مانند کمیته امداد امام خمینی (ره) و بهزیستی بصورت جدی پیگیری می‌گردد. فعالیت ۱-۱-۲: بیمه زنان سرپرست خانوار بصورت جدی پیگیری شده و تلاش می‌گردد حداقل تا ۷۵ درصد هزینه بیمه شونده این افراد توسط نهادها و سازمان‌های حمایتی تامین گردد. فعالیت ۱-۱-۳: نهادهای حمایتی با ایجاد سازوکار «صندوق ضمانت زنان سرپرست خانوار» در بخش تامین ضمانت نامه‌های بانکی شرایط را برای دریافت تسهیلات توسط زنان سرپرست خانوار فراهم می‌سازند.	
عدم تخصیص بودجه کافی عدم استقبال از این گونه طرح‌ها توسط مدیران اجرایی عدم هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی عدم استقبال از سمت زنان سرپرست خانوار	خروجی ۱-۲: زنان سرپرست خانوار در محور توانمندسازی، مهارت افزایی و اشتغال پایدار قرار گرفته‌اند.
فعالیت ۱-۲-۱: طی تفاهم نامه‌ای که میان نهادهای حمایتی (کمیته امداد امام خمینی (ره) و بهزیستی)، فنی و حرفه‌ای و اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی منعقد می‌گردد آموزش فنی و حرفه‌ای، حمایت در حین آموزش توسط نهادهای حمایتی و حمایت پس از آموزش توسط اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی صورت می‌گیرد. فعالیت ۱-۲-۲: گروه‌های خودیار و تعاونی‌های زنان سرپرست خانوار توسط نهادهای حمایتی (کمیته امداد امام خمینی (ره) و بهزیستی) و اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی توسعه داده شده و مورد حمایت قرار می‌گیرد. فعالیت ۱-۲-۳: تعاونی‌ها و گروه‌های خرد زنان سرپرست خانوار توسط اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی حمایت شده و از تسهیلات هدفمند برای حمایت از این تعاونی‌ها استفاده می‌گردد.	

دستاورد ۲: مسائل و مشکلات مربوط به فاقدین شناسنامه در استان کاهش یافته و آسیب‌های زنان از این امر به حداقل رسیده است.	
خروجی ۱-۲:	شناسایی زنان سرپرست خانوار فاقد شناسنامه یا دارای اعضای خانواده فاقد شناسنامه انجام شده است. عدم هماهنگی میان دستگاه‌ها و سازمان‌های متولی وجود موانع قانونی و اجرایی
فعالیت ۱-۲: از ظرفیت‌های دفاتر تسهیل‌گری جهت شناسایی و تکمیل بانک اطلاعاتی زنان سرپرست خانوار فاقد شناسنامه یا زنانی که در خانواده خود اعضای فاقد شناسنامه (همسر و فرزندان) دارند استفاده می‌گردد. فعالیت ۲-۲: کمیته امداد امام خمینی (ره) متولی پیگیری، هماهنگی و تکمیل بانک اطلاعاتی زنان درگیر با مساله فاقد شناسنامه‌ای می‌باشد. فعالیت ۳-۱-۲: آزمایشگاه‌های مربوط به تعیین هویت در استان ارتقا و بهبود می‌یابد. فعالیت ۴-۱-۲: جهت کاهش در تعداد فاقدین شناسنامه اداره ثبت احوال ابتدا اقامت و کارت موقت صادر کرده (در این مدت از خدمات شهروندی برخوردار گردیده) و پس از مدت معینی و با تکمیل فرایندهای لازم، مدارک هویتی صادر می‌گردد.	
خروجی ۲-۲:	حمایت از زنان سرپرست خانوار فاقد شناسنامه یا دارای اعضای خانواده فاقد شناسنامه، شناسایی شده صورت گرفته است. نبود بودجه کافی ملاحظات فرهنگی و اجتماعی خاص
فعالیت ۱-۲-۲: کمیته امداد امام خمینی (ره) در یک بازه زمانی مشخص (۱۸ ماهه) و تا تعیین تکلیف وضعیت مدارک هویتی زنان سرپرست خانوار درگیر با مساله فقدان شناسنامه از این زنان حمایت می‌نماید.	
دستاورد ۳: آگاهی‌رسانی در مورد آسیب‌های مختلف ازدواج‌های غیررسمی و غیرقانونی با اتباع خارجی صورت پذیرفته است.	
خروجی ۱-۳:	از ظرفیت‌های فرهنگی موجود در جهت کاهش ازدواج‌های غیررسمی و غیرقانونی با اتباع خارجی استفاده شده است. عدم همراهی و همکاری روحانیون و ائمه جمعه عدم همکاری صدا و سیما عدم همکاری رسانه‌های بخش خصوصی عدم استقبال سران طوایف
فعالیت ۱-۱-۳: از ظرفیت تریبون‌های نماز جمعه در زمینه آسیب‌های ازدواج‌های غیررسمی و غیرقانونی با اتباع خارجی استفاده می‌گردد. فعالیت ۲-۱-۳: طبق توافق نامه‌ای با صدا و سیما ساخت مستند، کلیپ، تهیه گزارش، برنامه‌های گفتگو محور، زیرنویس و... در زمینه اثرات منفی ازدواج‌های غیررسمی و غیرقانونی با اتباع خارجی تهیه و پخش می‌گردد. فعالیت ۳-۱-۳: انعقاد تفاهم نامه با نشریات فعال اجتماعی به تهیه گزارش و بازتاب گزارش در زمینه اثرات ازدواج‌های غیررسمی و غیرقانونی با اتباع خارجی در استان پرداخته گردد. فعالیت ۴-۱-۳: نشست‌های منظم جهت توجیه و تبیین مفهوم کودک همسری با سران طوایف برگزار می‌گردد.	

۵-۲- اثر: کودک همسری و خشونت علیه زنان کاهش یافته است.

فرض‌ها/خطر‌ها	
دستاورد ۱: مساله کودک همسری به عنوان یک معضل اجتماعی مطرح و آگاهی بخشی نسبت به آن صورت گرفته است.	
عدم همراهی و همکاری روحانیون و ائمه جمعه عدم همکاری صدا و سیما عدم همکاری رسانه‌های بخش خصوصی عدم استقبال سران طوایف	خروجی ۱-۱: از ظرفیت‌های فرهنگی موجود در جهت کاهش کودک همسری و خشونت علیه زنان استفاده شده است.
فعالیت ۱-۱-۱: نشست هم اندیشی با روحانیون و ائمه جمعه با محوریت مشاورین روحانیت استاندار و دفتر بانوان استانداری برگزار گردیده و ضمن تبیین مساله به توافق جهت آگاهی بخشی به مردم ویژه از طریق تربیون‌های نماز جمعه در زمینه آسیب‌های کودک همسری و خشونت علیه زنان پرداخته می‌گردد. فعالیت ۱-۱-۲: طبق توافق نامه‌ای با صدا و سیما ساخت مستند، کلیپ، تهیه گزارش، برنامه‌های گفتگو محور، زیرنویس و... در زمینه کودک همسری و خشونت علیه زنان تهیه و پخش می‌گردد. فعالیت ۱-۱-۳: با انعقاد تفاهم نامه با نشریات فعال اجتماعی به تهیه گزارش و بازتاب گزارش در زمینه مسائل کودک همسری و خشونت علیه زنان در استان پرداخته می‌گردد. فعالیت ۱-۱-۴: طی تفاهم نامه با برندهای مطرح انیمیشن‌سازی در کشور (مانند دیرین دیرین) به معضلات کودک همسری و خشونت علیه زنان پرداخته می‌گردد. فعالیت ۱-۱-۵: نشست‌های منظم جهت توجیه و تبیین مفهوم کودک همسری با سران طوایف برگزار می‌گردد.	
عدم تامین بودجه لازم عدم استقبال مردم از دوره‌ها و جلسات آموزشی	خروجی ۲-۱: از ظرفیت‌های مراکز آموزشی و بهداشتی در استان جهت آگاهی بخشی به خانواده‌ها در زمینه آسیب‌های کودک همسری و خشونت علیه زنان استفاده شده است.
فعالیت ۱-۲-۱: برگزاری دوره‌های آموزشی و توجیهی پیرامون آسیب‌های کودک همسری به خانواده‌ها در مدارس و مراکز بهداشتی استان. فعالیت ۱-۲-۲: برگزاری جلسات مشاوره‌ای برای کودکان در معرض ازدواج و زنان در معرض خشونت با تاکید بر مناطق حاشیه شهر و روستاهای استان در مراکز خدمات بهداشتی و با همکاری آموزش و پرورش، اورژانس اجتماعی، وزارت بهداشت، بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره).	

دستاورد ۲: آمار ازدواج کودکانی که بدلیل مسائل مالی و شرایط نامناسب اقتصادی خانواده‌ها صورت می‌پذیرد کاهش می‌یابد.	
خروجی ۱-۲:	رویکردی جدید به بحث معیشت دختران در خانواده‌ها صورت گرفته و باعث شده دلایل اقتصادی برای ازدواج کودکان به حداقل برسد.
عدم تامین بودجه لازم مشکل شناسایی افراد نیازمند عدم استقبال دستگاه‌های اجرایی	
فعالیت ۱-۱-۲: کمیته امداد امام خمینی (ره) به شناسایی خانواده‌هایی که بدلیل مالی و شرایط نامناسب اقتصادی نسبت به ازدواج کودکان دختر خود اقدام می‌کنند (دارای سابقه در این زمینه بوده و در حال حاضر دختران کم سن دارند و یا شرایط اقتصادی آنها به گونه‌ای است که بیم این کار می‌رود) پرداخته و به تهیه بانک اطلاعاتی می‌پردازد. فعالیت ۲-۱-۲: با استفاده از بانک اطلاعاتی فعالیت قبل، طرح یارانه هدفمند دختران با پیش شرط تحصیل در مقاطع متوسطه ۱ و ۲ و عدم ازدواج تا سن ۱۸ سالگی اجرایی شده و به مادران دختران پرداخت می‌گردد.	
دستاورد ۳: از بسترهای قانونی جهت ممانعت از کودک همسری و کاهش آمار آن استفاده شده است.	
خروجی ۱-۳:	ایجاد موانع قانونی برای مروجان ازدواج کودکان
عدم همراهی بخش مذهبی و سنتی جامعه اعتراض بخش‌هایی از جامعه به این امر عدم همکاری دستگاه قضا	
فعالیت ۱-۱-۳: عدم پرداخت وام ازدواج به زوج‌های زیر سن قانونی فعالیت ۲-۱-۳: عدم واریز یارانه و بسته‌های معیشتی به زوج‌های زیر سن قانونی فعالیت ۳-۱-۳: عدم امکان بهره‌مندی از بیمه‌های رایج برای زوج‌های زیر سن قانونی فعالیت ۴-۱-۳: جرم انگاری کودک همسری و پیگیری قضایی افراد دخیل در آن.	

۵-۳. اثر: وضعیت اشتغال زنان سیستان و بلوچستان بهبود یافته است.

فرض‌ها/خطر‌ها	
دست‌آورد ۱: بیکاری زنان سرپرست خانوار کاهش و نرخ مشارکت اقتصادی آنان افزایش یافته است.	
عدم تامین بودجه لازم موانع و مشکلات قانونی نبودن و یا کمبود نیروی متخصص جهت انجام آموزش	خروجی ۱-۱: آموزش زنان سرپرست خانوار با هدف مهارت‌افزایی و توانمندسازی صورت پذیرفته است و شرایط ورود به بازار کار و تداوم کار برای زنان سرپرست خانوار تسهیل شده است.
فعالیت ۱-۱-۱: سازمان فنی و حرفه‌ای دوره‌های آموزشی کاربردی و اقتصادی را در سطوح مختلف و در مناطق مختلف با تاکید بر مناطق روستایی و حاشیه شهرها برگزار می‌نماید. فعالیت ۱-۱-۲: خانه‌های مهارت زنان با تاکید بر مناطق روستایی و حاشیه شهرها ایجاد و توسعه می‌یابد. فعالیت ۱-۱-۳: اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی دوره‌های آشنایی با تعاونی و هدایت زنان سرپرست خانوار به سمت تعاونی‌ها را انجام خواهد داد. فعالیت ۱-۱-۴: با استفاده از ظرفیت‌های دفاتر تسهیل‌گری، بازارچه‌های دائمی برای عرضه محصولات زنان سرپرست خانوار در حاشیه شهرهای استان ایجاد می‌گردد.	
عدم هماهنگی بین دستگاه‌های متولی عدم استقبال توسط نهادهای حمایتی	خروجی ۱-۲: از ظرفیت‌های نهادهای حمایتی در جهت بهبود وضعیت اشتغال زنان سرپرست خانوار به نحو مطلوبی استفاده شده است.
فعالیت ۱-۲-۱: تسهیلات اشتغال‌زایی نهادهای حمایتی مانند کمیته امداد امام خمینی (ره) و بهزیستی بصورت هدفمند و تنها در رسته‌های شغلی اولویت‌دار هر شهرستان (رسته‌های معرفی شده توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی) صورت می‌پذیرد. فعالیت ۱-۲-۲: نهادها و سازمان‌های متولی و یا فعال در زمینه محرومیت‌زدایی مانند ستاد اجرایی فرمان امام، بنیاد مستضعفان و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اولویت‌حمایتی خود را بر اشتغال زنان سرپرست خانوار گذاشته و در زمینه رفع مشکلات این قشر فعالیت خواهند داشت.	
وجود موانع قانونی عدم حمایت و استقبال توسط دستگاه‌های اجرایی	خروجی ۱-۳: سهم زنان سرپرست خانوار از تسهیلات اشتغال‌زایی افزایش یافته است.
فعالیت ۱-۳-۱: طی تفاهم‌نامه‌ای که بین اداره کل امور زنان و خانواده استانداری با اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی صورت می‌پذیرد سهم مشخصی به عنوان سهم زنان سرپرست خانوار در تسهیلات اشتغال‌زایی تعیین می‌گردد. فعالیت ۱-۳-۲: طی تفاهم‌نامه‌ای بین اداره کل امور زنان و خانواده استانداری با اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تعاونی‌های زنان سرپرست خانوار روستایی در تسهیلات اشتغال روستایی با محوریت مشاغل خانگی در اولویت تسهیلات قرار می‌گیرند.	

دستاورد ۲: زیرساخت‌های لازم برای اشتغال زنان استان فراهم شده است.	
خروجی ۲-۱:	از ظرفیت‌های فرهنگی موجود در جهت افزایش مشارکت اقتصادی زنان استفاده شده است.
عدم همراهی و همکاری روحانیون و ائمه جمعه عدم همکاری صدا و سیما عدم همکاری رسانه‌های بخش خصوصی	
فعالیت ۲-۱-۱: از ظرفیت‌های تربیون‌های ائمه جمعه برای بهبود نگاه به مساله اشتغال بویژه اشتغال زنان و لزوم مشارکت زنان در امور اقتصادی خانواده و جامعه استفاده می‌گردد. فعالیت ۲-۱-۲: طبق توافق نامه‌ای با صدا و سیما ساخت مستند، کلیپ، تهیه گزارش، برنامه‌های گفتگو محور، زیرنویس و... در زمینه لزوم مشارکت اقتصادی و حضور فعالانه‌ی زنان در مباحث اقتصادی تهیه و پخش می‌گردد. فعالیت ۲-۱-۳: با انعقاد تفاهم نامه با نشریات فعال اجتماعی به تهیه گزارش و بازتاب گزارش در زمینه زنان موفق شاغل و فعال در زمینه اقتصادی در استان پرداخته گردد.	
خروجی ۲-۲:	تسهیلات لازم برای حضور فعالانه‌ی زنان در عرصه‌های استانی و ملی اقتصادی فراهم شده است.
عدم همکاری و هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی	
فعالیت ۲-۲-۱: اداره کل صنایع دستی، میراث فرهنگی و گردشگری زمینه حضور فعالانه‌ی زنان شاغل در بخش‌های مختلف صنایع دستی استان را در نمایشگاه‌های کشوری بطور جدی پیگیری کرده و تسهیلات لازم را فراهم می‌نماید. فعالیت ۲-۲-۲: منطقه آزاد چابهار نمایشگاه تخصصی و پایدار صنایع دستی را در اختیار زنان شاغل در بخش‌های مختلف صنایع دستی استان قرار می‌دهد. فعالیت ۲-۲-۳: طی تفاهم نامه‌ای که با صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایران و سازمان تامین اجتماعی منعقد می‌گردد، بیمه زنان سرپرست خانوار در مشاغل صنایع دستی توسط صندوق بیمه روستایی و عشایری و با هزینه حق بیمه این صندوق خواهد بود.	
دستاورد ۳: سهم زنان در بازار کار استان افزایش یافته است	
خروجی ۳-۱:	از ظرفیت‌های موجود در زمینه افزایش سهم زنان در بازار کار استان استفاده شده است.
عدم استقبال بخش خصوصی عدم همکاری دستگاه‌های اجرایی	
فعالیت ۳-۱-۱: زنان تحصیل کرده توسط اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی جهت بهره‌مندی از مزایای سیاست‌های فعال بازار کار به کارفرماهای مرتبط معرفی شده و امور مربوط به این بخش توسط این اداره کل پیگیری می‌گردد. فعالیت ۳-۱-۲: آموزش آشنایی با کسب و کار در بستر فضای مجازی برای زنان با تاکید بر زنان تحصیل کرده توسط پارک علم و فناوری استان صورت می‌پذیرد.	

عدم تامین بودجه لازم نبود نیروی متخصص وجود موانع قانونی	خروجی ۳-۲: حمایت‌های لازم در حلقه‌های مختلف زنجیره ارزش کسب و کارهای مختلف جهت افزایش سهم زنان در بازار کار صورت گرفته است.
فعالیت ۳-۲-۱: مرکز مشاوره کسب و کارهای خرد زنان با همکاری اداره کل‌های تعاون، کار و رفاه اجتماعی، میراث فرهنگی و گردشگری، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت راه اندازی شده و از طریق سامانه‌های مختلف ارتباطی (تلفنی، اینترنتی و...) و همچنین حضوری به ارائه مشاوره به زنان جویای کار یا شاغل پرداخته می‌شود. این مشاوره در تمامی پنج حلقه ارزش و با حضور کاشناسان کسب و کار اجرا خواهد گردید. فعالیت ۳-۲-۲: ادارات، دستگاه‌ها و سازمان‌های اجرایی در جهت حمایت از زنان شاغل در رسته‌های کسب و کاری خرد مانند صنایع دستی در بخش فروش (حلقه بازاریابی و فروش کسب و کارها) نیازهای مختلف خود در این زمینه را (هدایا، لوح‌ها و...) را از فروشگاه‌های زنان فعال در این زمینه تامین می‌کنند. فعالیت ۳-۲-۳: مجوزهای فروش مجازی در استان سیستان و بلوچستان بطور جدی پیگیری می‌گردد.	

۵-۴. اثر: وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان سیستان و بلوچستان بهبود یافته است.

فرض‌ها/خطر‌ها	
دستاورد ۱: پیشگیری از بیماری و خود مراقبتی در میان زنان مورد توجه قرار گرفته است.	
عدم استقبال مردم از دوره‌های آموزشی عدم استقبال بخش مذهبی از این امر عدم تامین بودجه کافی	خروجی ۱-۱: از ظرفیت‌های آموزشی جهت پیشگیری از بیماری‌ها و خود مراقبتی بخوبی استفاده شده است.
فعالیت ۱-۱-۱: با ایجاد تفاهم نامه همکاری در زمینه آموزش میان وزارت‌خانه‌های بهداشت و آموزش و پرورش، دوره‌های آموزشی در جهت پیشگیری از بیماری‌ها و خود مراقبتی‌ها در سطح شهرها و روستاهای مختلف استان برای جامعه هدف دانش آموزان، پدران و مادران بصورت مداوم برگزار می‌گردد. فعالیت ۱-۱-۲: وزارت بهداشت از تربیون‌های نهادهای مذهبی (مانند نمازهای جمعه) بصورت منظم جهت آگاهی بخشی و آموزش در زمینه پیشگیری از بیماری‌ها و خود مراقبتی استفاده خواهد نمود. فعالیت ۱-۱-۳: سازمان بهزیستی و وزارت بهداشت از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی در سطح شهرها و روستاها، استفاده از رسانه‌های جمعی و همچنین استفاده از ظرفیت تربیون‌های نهادهای مذهبی به مسائل و عوارض مربوط به ازدواج‌های فامیلی بدون انجام آزمایش‌های مربوطه پرداخته و آگاهی رسانی فراگیر در این زمینه را در دستور کار خود قرار خواهند داد.	
عدم وجود نیروی متخصص کافی عدم وجود امکانات آزمایشگاهی	خروجی ۲-۱: زیرساخت‌های موثر و لازم در زمینه پیشگیری از بیماری و خود مراقبتی در سطح استان فراهم گردیده است.
فعالیت ۱-۲-۱: مشاورین بهداشت و سلامت بصورت منظم و در بازه‌های زمانی مشخص (به تشخیص وزارت بهداشت) در مراکز خدمات درمانی و بهداشتی مستقر گردیده و به ارائه مشاوره در زمینه پیشگیری از بیماری و خود مراقبتی می‌پردازند. فعالیت ۱-۲-۲: آزمایش‌های دوره‌ای و انجام تست‌های سلامت در بازه‌های زمانی مشخص (به تشخیص وزارت بهداشت) جهت پایش و بررسی وضعیت سلامت افراد بویژه مادران و کودکان انجام می‌گردد. فعالیت ۱-۲-۳: جهت تسهیل در انجام آزمایش‌های دوره‌ای مراکز خانه بهداشت به لحاظ تجهیزات اولیه نمونه برداری، محل نگهداری نمونه‌ها و انتقال نمونه‌های آزمایشی مجهز گردیده و نیروهای شاغل در این مراکز نیز آموزش‌های لازم را خواهند دید. این امر علاوه بر افزایش امکان دسترسی به انجام آزمایش‌های در تمامی مناطق، از هزینه‌های روستاییان جهت مراجعه به مناطق شهری جهت انجام آزمایش‌ها خواهد کاست. فعالیت ۱-۲-۴: کارگاه آموزشی برای کارکنان مراکز بهداشت برگزار گردیده و به آنها مسائل اولیه بهداشت روانی (بویژه در حوزه مسائل مربوط به پس از زایمان مادران) آموزش داده می‌شود.	

دستاورد ۲: وضعیت سلامت مادران باردار بهبود و ارتقا می‌یابد.

خروجی ۱-۲: سلامت مادران پیش و در حین بارداری کنترل و بهبود می‌یابد. عدم تامین بودجه کافی عدم هماهنگی لازم در بین دستگاه‌های متولی	
فعالیت ۱-۱-۲: مراکز مشاوره بارداری در سطح شهر و روستا فعال شده و به ارائه خدمات مشاوره‌ای به زنان می‌پردازند. فعالیت ۱-۲-۲: «سبد غذایی سلامت مادران» با هدف بهبود وضعیت سلامت مادران و با پیش شرط شرکت در دوره‌ها و کلاس‌های مشاوره‌ای بارداری به مادران با تاکید بر زنان ساکن در مناطق روستایی در حین بارداری و به صورت منظم تحویل داده می‌گردد (این طرح به پیوست آمده است). فعالیت ۱-۲-۳: سهولت در انتقال مادران به مراکز زایمانی در تمامی شهرستان‌های استان بررسی گردیده و به رفع مشکلات در این زمینه پرداخته می‌شود.	
خروجی ۲-۲: سلامت مادران پس از زایمان مورد توجه قرار می‌گیرد. عدم تامین بودجه کافی عدم هماهنگی لازم در بین دستگاه‌های متولی عدم امکان تامین نیروی انسانی متخصص	
فعالیت ۱-۲-۲: مراکز مشاوره‌ای در حوزه سلامت روان با توجه به مساله افسردگی پس از زایمان بصورت منظم و در بازه‌های زمانی مشخص در مناطق شهری و روستایی فعال شده و به ارائه خدمات به مادران خواهند پرداخت. فعالیت ۲-۲-۲: پس از زایمان و در دوران شیردهی به نوزاد «سبد غذایی سلامت مادران» همچنان ادامه داشته و پیش شرط آن نیز شرکت در دوره‌ها و کلاس‌های مشاوره‌ای می‌باشد. فعالیت ۳-۲-۲: طرح «ماماهای کمکی» توسط وزارت بهداشت جهت بهبود مسائل زنان و زایمان در مناطق روستایی اجرا می‌گردد.	
دستاورد ۳: تعداد زایمان‌های در سنین پایین کاهش یافته است.	
خروجی ۱-۳: خانواده‌ها در زمینه آسیب‌های زایمان در سنین پایین استفاده شده است. عدم همراهی و همکاری روحانیون و ائمه جمعه عدم همکاری صدا و سیما عدم همکاری رسانه‌های بخش خصوصی	
فعالیت ۱-۱-۳: طبق توافق نامه‌ای با صدا و سیما ساخت کلیپ، تهیه گزارش، برنامه‌های گفتگو محور و... در زمینه آسیب‌های زایمان در سنین پایین تهیه و پخش می‌گردد. فعالیت ۲-۱-۳: با انعقاد تفاهم نامه با نشریات فعال اجتماعی به تهیه گزارش و بازتاب گزارش در زمینه مسائل و آسیب‌های زایمان در سنین پایین در استان پرداخته گردد. فعالیت ۳-۱-۳: برگزاری دوره‌های آموزشی و توجیهی پیرامون آسیب‌های زایمان در سنین پایین در مدارس و مراکز بهداشتی استان. فعالیت ۴-۱-۳: جلسات مشاوره‌ای و آگاهی بخشی در زمینه زایمان با حضور کارشناسان بصورت منظم و دوره‌ای برگزار می‌گردد.	

۵-۵. اثر: وضعیت آموزش و سوادآموزی دختران و زنان استان سیستان و بلوچستان بهبود یافته است.

فرض‌ها/خطر‌ها	
	دستاورد ۱: مساله کودکان بازمانده از تحصیل به عنوان یک معضل اجتماعی مطرح و آگاهی بخشی نسبت به آن صورت گرفته است.
عدم همراهی و همکاری روحانیون و ائمه جمعه عدم همکاری صدا و سیما عدم همکاری رسانه‌های بخش خصوصی	خروجی ۱-۱: از ظرفیت‌های فرهنگی موجود در جهت کاهش جمعیت کودکان بازمانده از تحصیل استفاده شده است.
	فعالیت ۱-۱-۱: از طریق تربیون‌های نماز جمعه و مساجد به آسیب‌های بازماندگی از تحصیل کودکان و تشویق خانواده‌ها به تحصیل کودکان و به ویژه دختران در مدارس پرداخته می‌گردد. فعالیت ۱-۱-۲: طبق توافق نامه‌ای با صدا و سیما ساخت مستند، کلیپ، تهیه گزارش، برنامه‌های گفتگو محور، زیرنویس و... در زمینه آسیب‌های بازماندگی از تحصیل کودکان تهیه و پخش می‌گردد. فعالیت ۱-۱-۳: با انعقاد تفاهم نامه با نشریات فعال اجتماعی به تهیه گزارش و بازتاب گزارش در زمینه آسیب‌های بازماندگی از تحصیل کودکان در استان پرداخته می‌گردد.
عدم تامین بودجه کافی عدم همکاری بین دستگاه‌های متولی	خروجی ۲-۱: از ظرفیت‌های مراکز آموزشی در استان جهت آگاهی بخشی به خانواده‌ها در زمینه آسیب‌های بازماندگی از تحصیل کودکان استفاده شده است.
	فعالیت ۱-۲-۱: برگزاری دوره‌های آموزشی و توجیهی پیرامون آسیب‌های بازماندگی از تحصیل کودکان به خانواده‌ها و بویژه مادران در مدارس. فعالیت ۱-۲-۲: برگزاری جلسات مشاوره‌ای برای خانواده‌هایی که دارای کودکان بازمانده از تحصیل می‌باشند با همکاری آموزش و پرورش، اورژانس اجتماعی، بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره). فعالیت ۱-۲-۳: برگزاری کارگاه‌های آموزشی مهارت افزایی و توانمندسازی در مدارس با حضور خانواده‌ها و با مشارکت آموزش و پرورش، سازمان‌های مردم نهاد و درمان و سازمان فنی و حرفه‌ای.
	دستاورد ۲: تعداد کودکان و بویژه دختران بازمانده از تحصیل یا ترک تحصیل کرده بدلیل مسائل اقتصادی خانواده‌ها کاهش می‌یابد.
عدم تامین بودجه لازم مشکل شناسایی افراد نیازمند عدم استقبال دستگاه‌های اجرایی	خروجی ۲-۱: رویکردی جدید به بحث معیشت دختران در خانواده‌ها صورت گرفته و باعث شده دلایل اقتصادی برای عدم یا ترک تحصیل به حداقل برسد.
	فعالیت ۱-۲-۱: کمیته امداد امام خمینی (ره) به شناسایی خانواده‌هایی که بدلیل مالی و شرایط نامناسب اقتصادی مانع از تحصیل کودکان خود می‌شوند (دارای سابقه در این زمینه بوده و در حال حاضر دختران کم سن دارند و یا شرایط اقتصادی آنها به گونه‌ای است که بیم این کار می‌رود) پرداخته و به تهیه بانک اطلاعاتی می‌پردازد. فعالیت ۱-۲-۲: با استفاده از بانک اطلاعاتی فعالیت قبل، طرح یارانه هدفمند دختران با پیش شرط تحصیل در مقاطع متوسطه ۱ و ۲ و عدم ازدواج تا سن ۱۸ سالگی اجرایی شده و به مادران دختران پرداخت می‌گردد.

دستاورد ۳: شرایط تحصیل کودکان در مدارس بهبود یافته است.

خروجی ۱-۳:

وضعیت تغذیه کودکان در مدارس بهبود یافته و مساله سو تغذیه کودکان کاهش یافته است.

عدم تامین بودجه کافی
عدم هماهنگی میان دستگاه‌های مرتبط

فعالیت ۱-۱-۳: باتوجه به مشکلات تغذیه‌ای در بسیاری از مناطق استان صبحانه مقوی در مدارس حاشیه‌ای و روستایی توزیع می‌گردد.

فعالیت ۲-۱-۳: با مشارکت آموزش و پرورش و وزارت بهداشت و درمان آزمایش‌های دوره‌ای چکاب جهت تعیین کمبودهای مختلف در مدارس بویژه مدارس حاشیه‌ای و روستایی انجام می‌گیرد.

فعالیت ۳-۱-۳: دانش آموزانی که بر اساس آزمایش‌های فعالیت قبل کمبود و یا فقر آهن، ویتامین و ... دارند تحت نظر پزشک و با مدیریت معلمان و با مشارکت مادران خود بلحاظ تغذیه‌ای و دارویی مورد توجه قرار می‌گیرند.

خروجی ۲-۳:

دسترسی کودکان بازمانده از تحصیل به مدارس استاندارد تسهیل شده است.

عدم تامین بودجه کافی
موانع دستورالعملی و قانونی
عدم دسترسی به امکانات اولیه در این جهت

فعالیت ۱-۲-۳: طرح مدارس آینده نگر توسط آموزش و پرورش در حواشی تمام شهرهای استان توسعه می‌یابد (این طرح به پیوست آمده است).

فعالیت ۲-۲-۳: طرح مدارس آموزش از راه دور توسط آموزش و پرورش بویژه در مناطق روستایی توسعه و گسترش می‌یابد.

فعالیت ۳-۲-۳: دسترسی به سرویس‌های رفت و آمد به مدارس برای دانش آموزان روستایی بهبود یافته است.

فعالیت ۴-۲-۳: کمبود معلم و یا نبود معلم حرفه‌ای و متخصص در مدارس استان و بالاخص مدارس روستایی و حاشیه‌ای توسط آموزش و پرورش مرتفع شده است.

فصل ششم:

ماتریس پایش و ارزیابی

اثر: کودک همسری و خشونت علیه زنان کاهش یافته است.

شاخص های ارزیابی	مقدار پایه	مقدار هدف	منابع اطلاعات	روش جمع آوری اطلاعات	دوره اندازه گیری	مسئول
میزان آگاهی جامعه نسبت به مساله کودک همسری	تعداد سخنرانی های ائمه جمعه، تعداد کلیپ ها، مستندها، گزارش ها و برنامه های صداوسیما، تعداد گزارش های نشریات و تعداد نشست های منظم با سران طوایف پیرامون کودک همسری و خشونت علیه زنان	تعداد سخنرانی های ائمه جمعه، تعداد کلیپ ها، مستندها، گزارش ها و برنامه های صداوسیما، تعداد گزارش های نشریات و تعداد نشست های منظم با سران طوایف پیرامون کودک همسری و خشونت علیه زنان	میدانی	پرسشنامه	سالانه	کارشناس برنامه ریزی و آمار اجتماعی مطرح و آگاهی بخشی نسبت به آن صورت گرفته است.
تعداد دوره های برگزار شده در مدارس و مراکز بهداشتی، تعداد جلسات مشاوره ای برگزار شده	تعداد دوره های برگزار شده در مدارس و مراکز بهداشتی، تعداد جلسات مشاوره ای برگزار شده	تعداد دوره های برگزار شده در مدارس و مراکز بهداشتی، تعداد جلسات مشاوره ای برگزار شده	میدانی، تحلیل محتوای تولید شده	داده خام و تحلیل محتوا	سالانه	خروجی ۱-۱: از ظرفیت های فرهنگی موجود در جهت کاهش کودک همسری و خشونت علیه زنان استفاده شده است.
تعداد ازدواج های دختران ۱۵ ساله و کمتر	تعداد ازدواج های دختران ۱۵ ساله و کمتر	تعداد ازدواج های دختران ۱۵ ساله و کمتر	آموزش و پرورش، اورژانس اجتماعی، وزارت بهداشت و کمیته امداد امام (ره)	داده خام	سالانه	خروجی ۱-۲: از ظرفیت های مراکز آموزشی و بهداشتی در استان جهت آگاهی بخشی به خانواده ها در زمینه آسیب های کودک همسری و خشونت علیه زنان استفاده شده است.
تعداد خانواده های شناسایی شده نیازمند حمایت، مقدار حمایت مالی صورت گرفته از خانواده ها	تعداد خانواده های شناسایی شده نیازمند حمایت، مقدار حمایت مالی صورت گرفته از خانواده ها	تعداد خانواده های شناسایی شده نیازمند حمایت، مقدار حمایت مالی صورت گرفته از خانواده ها	کمیته امداد امام (ره)، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	داده خام	سالانه	دستاورد ۲: آمار ازدواج کودکانی که بدلیل مسائل مالی و شرایط نامناسب اقتصادی خانواده ها صورت می پذیرد کاهش می یابد.
تعداد تسهیلات ازدواج رد شده بدلیل مساله سن زوجین، تعداد پرونده های قضایی تشکیل شده در مجامع قضایی پیرامون ازدواج های غیرقانونی کودکان، تعداد یارانه ها و بسته های معیشتی حذف شده بدلیل ازدواج در سنین پایین	تعداد تسهیلات ازدواج رد شده بدلیل مساله سن زوجین، تعداد پرونده های قضایی تشکیل شده در مجامع قضایی پیرامون ازدواج های غیرقانونی کودکان، تعداد یارانه ها و بسته های معیشتی حذف شده بدلیل ازدواج در سنین پایین	تعداد تسهیلات ازدواج رد شده بدلیل مساله سن زوجین، تعداد پرونده های قضایی تشکیل شده در مجامع قضایی پیرامون ازدواج های غیرقانونی کودکان، تعداد یارانه ها و بسته های معیشتی حذف شده بدلیل ازدواج در سنین پایین	کمیته امداد امام (ره)، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	داده خام	سالانه	خروجی ۲-۱: رویکردی جدید به بحث معیشت دختران در خانواده ها صورت گرفته و باعث شده دلایل اقتصادی برای ازدواج کودکان به حداقل برسد.
تعداد ازدواج های قانونی جهت ممانعت از کودک همسری و کاهش آمار آن استفاده شده است.	تعداد ازدواج های قانونی جهت ممانعت از کودک همسری و کاهش آمار آن استفاده شده است.	تعداد ازدواج های قانونی جهت ممانعت از کودک همسری و کاهش آمار آن استفاده شده است.	ثبت احوال	داده خام	سالانه	دستاورد ۳: از بسترهای قانونی جهت ممانعت از کودک همسری و کاهش آمار آن استفاده شده است.
تعداد تسهیلات ازدواج رد شده بدلیل مساله سن زوجین، تعداد پرونده های قضایی تشکیل شده در مجامع قضایی پیرامون ازدواج های غیرقانونی کودکان، تعداد یارانه ها و بسته های معیشتی حذف شده بدلیل ازدواج در سنین پایین	تعداد تسهیلات ازدواج رد شده بدلیل مساله سن زوجین، تعداد پرونده های قضایی تشکیل شده در مجامع قضایی پیرامون ازدواج های غیرقانونی کودکان، تعداد یارانه ها و بسته های معیشتی حذف شده بدلیل ازدواج در سنین پایین	تعداد تسهیلات ازدواج رد شده بدلیل مساله سن زوجین، تعداد پرونده های قضایی تشکیل شده در مجامع قضایی پیرامون ازدواج های غیرقانونی کودکان، تعداد یارانه ها و بسته های معیشتی حذف شده بدلیل ازدواج در سنین پایین	بانک ها، قوه قضاییه و اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	داده خام	سالانه	خروجی ۳-۱: ایجاد موانع قانونی برای مروجان ازدواج کودکان

اثر: وضعیت زنان سرپرست خانوار و فاقد شناسنامه در استان بهبود یافته است.

مسئول	دوره اندازه گیری	روش جمع آوری اطلاعات	منابع اطلاعات	مقدار هدف	مقدار پایه	شاخص های ارزیابی	
کارشناسان برنامه ریزی و آمار و امور اجتماعی استانداری	سالانه	پرسشنامه	میدانی			وضعیت حمایت از زنان سرپرست خانوار	دستاورد ۱: توانمندسازی و حمایت از زنان سرپرست خانوار صورت گرفته است.
کارشناسان برنامه ریزی و آمار کمیته امداد امام (ره)، صندوق بیمه کشاورزان و عشایران، تامین اجتماعی	سالانه	داده خام	کمیته امداد امام (ره)، صندوق بیمه کشاورزان و عشایران، تامین اجتماعی	سالانه برای ۱۰ درصد از زنان سرپرست خانوار		تعداد مسکن ایجاد شده یا بهسازی شده برای زنان سرپرست خانوار، تعداد زنان سرپرست خانوار بیمه شده	خروجی ۱-۱: حمایت های هدفمند از زنان سرپرست خانوار صورت گرفته است.
کارشناسان برنامه ریزی و آمار کمیته امداد امام (ره)، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	سالانه	داده خام	کمیته امداد امام (ره)، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	سالانه برای ۲۰ درصد از زنان سرپرست خانوار		تعداد آموزش های مهارتی، تعداد تعاونی های زنان سرپرست خانوار، تعداد تسهیلات به تعاونی های زنان سرپرست خانوار	خروجی ۱-۲: زنان سرپرست خانوار در محور توانمندسازی، مهارت افزایی و اشتغال پایدار قرار گرفته اند.
کارشناسان برنامه ریزی و آمار و امور اجتماعی استانداری	سالانه	پرسشنامه	میدانی			وضعیت آسیب های زنان سرپرست خانوار	دستاورد ۲: مسائل و مشکلات مربوط به فاقدین شناسنامه در استان کاهش یافته و آسیب های زنان از این امر به حداقل رسیده است.
کارشناسان برنامه ریزی و آمار دفاتر تسهیل گری، اداره کل ثبت احوال، کمیته امداد امام (ره)	سالانه	داده خام	دفاتر تسهیل - گری، اداره کل ثبت احوال، کمیته امداد امام (ره)			تعداد زنان سرپرست خانوار فاقد شناسنامه یا دارای اعضای خانواده فاقد شناسنامه	خروجی ۱-۲: شناسایی زنان سرپرست خانوار فاقد شناسنامه یا دارای اعضای خانواده فاقد شناسنامه انجام شده است.
کارشناس برنامه ریزی و آمار کمیته امداد امام (ره)	سالانه	داده خام	کمیته امداد امام (ره)	سالانه برای ۲۰ درصد از زنان سرپرست خانوار	۰	زنان سرپرست خانوار فاقد شناسنامه یا دارای اعضای خانواده فاقد شناسنامه تحت پوشش موقت کمیته امداد امام (ره)	خروجی ۲-۲: حمایت از زنان سرپرست خانوار فاقد شناسنامه یا دارای اعضای خانواده فاقد شناسنامه، شناسایی شده صورت گرفته است.

اثر: وضعیت زنان سرپرست خانوار و فاقد شناسنامه در استان بهبود یافته است.

مسئول	دوره اندازه گیری	روش جمع آوری اطلاعات	منابع اطلاعات	مقدار هدف	مقدار پایه	شاخص های ارزیابی
کارشناس برنامه ریزی و آمار استانداری، کارشناس امور اجتماعی استانداری	سالانه	پرسشنامه	میدانی			دستاورد ۳: آگاهی رسانی در مورد آسیب‌های مختلف ازدواج‌های غیررسمی و غیرقانونی با اتباع خارجی صورت پذیرفته است.
کارشناس برنامه ریزی و آمار استانداری، کارشناس امور اجتماعی استانداری	سالانه	داده خام و تحلیل محتوا	میدانی، تحلیل محتوای تولید شده			خروجی ۱-۳: از ظرفیت‌های فرهنگی موجود در جهت کاهش ازدواج‌های غیررسمی و غیرقانونی با اتباع خارجی استفاده شده است. تعداد سخنرانی‌های ائمه جمعه، تعداد کلیپ‌ها، مستندها، گزارش‌ها و برنامه‌های صداوسیما، تعداد گزارش‌های نشریات و تعداد نشست‌های منظم با سران طوایف پیرامون جلوگیری از ازدواج‌های غیررسمی و غیرقانونی با اتباع خارجی

اثر: وضعیت بهداشت و سلامت زنان استان سیستان و بلوچستان بهبود یافته است.

مسئول	دوره اندازه گیری	روش جمع آوری اطلاعات	منابع اطلاعات	مقدار پایه	مقدار هدف	شاخص های ارزیابی
کارشناس برنامه ریزی و آمار وزارت بهداشت و درمان	سالانه	داده خام	وزارت بهداشت و درمان	تعداد زنان مراجعه کننده به مراکز درمانی		دستاورد ۱: پیشگیری از بیماری و خود مراقبتی در میان زنان مورد توجه قرار گرفته است.
کارشناسان برنامه ریزی و آمار آموزش و پرورش و وزارت بهداشت و درمان	سالانه	داده خام	آموزش و پرورش و وزارت بهداشت و درمان	تعداد دوره های برگزار شده در مدارس و مراکز بهداشتی، تعداد جلسات مشاوره ای برگزار شده		خروجی ۱-۱: از ظرفیت های آموزشی جهت پیشگیری از بیماری ها و خود مراقبتی بخوبی استفاده شده است.
کارشناس برنامه ریزی و آمار وزارت بهداشت و درمان	سالانه	داده خام	وزارت بهداشت و درمان	تعداد افراد آموزش دیده در مناطق روستایی و دور از مرکز در انجام امور اولیه آزمایشگاهی، تعداد آزمایش های پایشی مادران		خروجی ۱-۲: زیرساخت های موثر و لازم در زمینه پیشگیری از بیماری و خود مراقبتی در سطح استان فراهم گردیده است.
کارشناس برنامه ریزی و آمار وزارت بهداشت و درمان	سالانه	داده خام	وزارت بهداشت و درمان	سلامت مادران در حین بارداری و پس از زایمان		دستاورد ۲: وضعیت سلامت مادران باردار بهبود و ارتقا می یابد.
کارشناسان برنامه ریزی و آمار آموزش و پرورش و وزارت بهداشت و درمان	سالانه	داده خام	وزارت بهداشت و درمان، سازمان بهزیستی	تعداد مراکز مشاوره بارداری، توزیع سبد غذایی مادران، سهولت در انتقال مادران به مراکز زایمان		خروجی ۲-۱: سلامت مادران پیش و در حین بارداری کنترل و بهبود می یابد.
کارشناسان برنامه ریزی و آمار آموزش و پرورش و وزارت بهداشت و درمان	سالانه	داده خام	وزارت بهداشت و درمان، سازمان بهزیستی	تعداد مراکز مشاوره پس از زایمان، توزیع سبد غذایی مادران، تعداد ماماها ی کمکی در مناطق روستایی		خروجی ۲-۲: سلامت مادران پس از زایمان مورد توجه قرار می گیرد.
کارشناس برنامه ریزی و آمار وزارت بهداشت و درمان	سالانه	داده خام	وزارت بهداشت و درمان	تعداد زایمان های در سنین پایین		دستاورد ۳: تعداد زایمان های در سنین پایین کاهش یافته است.
کارشناس برنامه ریزی و آمار استانداری، کارشناس امور اجتماعی استانداری	سالانه	داده خام و تحلیل محتوا	میدانی، تحلیل محتوای تولید شده	تعداد سخنرانی های ائمه جمعه، تعداد کلیپ ها، مستندها، گزارش ها و برنامه های صداوسیما، تعداد گزارش های نشریات پیرامون آسیب های زایمان در سنین پایین		خروجی ۳-۱: از ظرفیت های فرهنگی و همچنین پتانسیل مراکز آموزشی و بهداشتی در استان جهت آگاهی بخشی به خانواده ها در زمینه آسیب های زایمان در سنین پایین استفاده شده است.

اثر: وضعیت اشتغال زنان سیستان و بلوچستان بهبود یافته است.

شاخص های ارزیابی	مقدار پایه	مقدار هدف	منابع اطلاعات	روش جمع آوری اطلاعات	دوره اندازه گیری	مسئول
دستاورد ۱: بیکاری زنان سرپرست خانوار کاهش و نرخ مشارکت اقتصادی آنان افزایش یافته است.	نرخ بیکاری ۲۱/۳ نرخ مشارکت ۱۱/۹	کاهش سالانه ۲ درصدی بیکاری و افزایش ۲ درصدی مشارکت	اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	داده خام	سالیانه	کارشناسان برنامه ریزی و آمار استانداری و اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی
خروجی ۱-۱: آموزش زنان سرپرست خانوار با هدف مهارت افزایی و توانمندسازی صورت پذیرفته است و شرایط ورود به بازار کار و تداوم کار برای زنان سرپرست خانوار تسهیل شده است.	تعداد دوره های آموزشی کاربردی توسط فنی و حرفه ای، تعداد خانه های مهارت ایجاد شده، تعداد تعاونی های ایجاد شده و مورد حمایت قرار گرفته و تعداد بازارچه های دائمی ایجاد شده.	سازمان فنی و حرفه ای، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، دفاتر تسهیل گری	داده خام	سالیانه	کارشناسان برنامه ریزی و آمار فنی و حرفه ای و تعاون، کار و رفاه اجتماعی	
خروجی ۱-۲: از ظرفیت های نهادها و دستگاه های حمایتی در جهت بهبود وضعیت اشتغال زنان سرپرست خانوار به نحو مطلوبی استفاده شده است.	تعداد تسهیلات اعطا شده توسط نهاد های حمایتی	کمیته امداد امام (ره)، بهبودی، ستاد اجرایی فرمان امام (ره)، بنیاد مستضعفان و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی	داده خام	سالیانه	کارشناسان برنامه ریزی و کمیته امداد امام (ره)، بهزیستی، ستاد اجرایی فرمان امام (ره)، بنیاد مستضعفان و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی	
خروجی ۱-۳: سهم زنان سرپرست خانوار از تسهیلات اشتغال زایی افزایش یافته است.	میزان سهم زنان در تسهیلات اشتغال زایی	اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	داده خام	سالیانه	کارشناسان برنامه ریزی و آمار استانداری و اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	
دستاورد ۲: زیرساخت های لازم برای اشتغال زنان استان فراهم شده است.	شرایط حضور زنان در مشاغل	اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	داده خام	سالیانه	کارشناسان برنامه ریزی و آمار استانداری و اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	
خروجی ۲-۱: از ظرفیت های فرهنگی موجود در جهت افزایش مشارکت اقتصادی زنان استفاده شده است.	تعداد سخنرانی های ائمه جمعه، تعداد کلیپ ها، مستندها، گزارش ها و برنامه های صداوسیما، تعداد گزارش های نشریات و تعداد نشست های منظم با سران طوایف پیرامون لزوم فعالیت و مشارکت اقتصادی زنان	میدانی، تحلیل محتوای تولید شده	داده خام و تحلیل محتوا	سالیانه	کارشناسان برنامه ریزی و آمار استانداری، کارشناس امور اجتماعی استانداری	

کارشناسان برنامه ریزی و آمار صنایع دستی، میراث فرهنگی و گردشگری، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صندوق بیمه روستایی و عشایری	سالیانه	اداره کل صنایع دستی، میراث فرهنگی و گردشگری، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صندوق بیمه روستایی و عشایری	تعداد نمایشگاه‌های برگزار شده صنایع دستی زنان و تعداد زنان بیمه شده شاغل در صنایع دستی و سایر مشاغل خانگی	خروجی ۲-۲: تسهیلات لازم برای حضور فعالانه‌ی زنان در عرصه‌های استانی و ملی اقتصادی فراهم شده است.
دستاورد ۳: سهم زنان در بازار کار استان افزایش یافته است				
کارشناسان برنامه ریزی و آمار اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و پارک علم و فناوری	سالیانه	اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و پارک علم و فناوری	تعداد زنان تحصیل کرده حمایت شده از طریق سیاست‌های فعال بازار کار و تعداد زنان آموزش دیده برای کسب و کارهای در بستر وب	خروجی ۱-۳: از ظرفیت‌های موجود در زمینه افزایش سهم زنان در بازار کار استان استفاده شده است.
کارشناسان برنامه ریزی و آمار اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و صنعت، معدن و تجارت	سالیانه	اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت صنعت، معدن و تجارت	تعداد مراکز مشاوره کسب و کار ویژه زنان، میزان حمایت دستگاه‌های اجرایی از محصولات صنایع دستی زنان و تعداد مجوزهای صادر شده برای فروش اینترنتی محصولات تولیدی زنان	خروجی ۲-۳: حمایت‌های لازم در حلقه‌های مختلف زنجیره ارزش کسب و کارهای مختلف جهت افزایش سهم زنان در بازار کار صورت گرفته است.

اثر: وضعیت آموزش و سوادآموزی دختران و زنان استان سیستان و بلوچستان بهبود یافته است.

شاخص های ارزیابی	مقدار پایه	مقدار هدف	منابع اطلاعات	روش جمع آوری اطلاعات	دوره اندازه گیری	مسئول
میزان آگاهی جامعه نسبت به مساله کودکان بازمانده از تحصیل			میدانی	پرسشنامه	سالیانه	کارشناس برنامه ریزی و آمار استانداری، کارشناس امور اجتماعی استانداری
تعداد سخنرانی های ائمه جمعه، تعداد کلیپ ها، مستندها، گزارش ها و برنامه های صداوسیما، تعداد گزارش های نشریات پیرامون آسیب های بازماندگی از تحصیل دختران			میدانی، تحلیل محتوای تولید شده	داده خام و تحلیل محتوا	سالیانه	کارشناس برنامه ریزی و آمار استانداری، کارشناس امور اجتماعی استانداری
تعداد دوره های برگزار شده در مدارس، تعداد جلسات مشاوره ای برگزار شده و تعداد کارگاه های برگزار شده			آموزش و پرورش، سازمان های مردم نهاد و سازمان فنی و حرفه ای	داده خام	سالیانه	کارشناس برنامه ریزی و آمار آموزش و پرورش، سازمان های مردم نهاد و سازمان فنی و حرفه ای
تعداد دختران بازمانده از تحصیل			آموزش و پرورش	داده خام	سالیانه	کارشناس برنامه ریزی و آمار آموزش و پرورش
تعداد خانواده های شناسایی شده نیازمند حمایت، مقدار حمایت مالی صورت گرفته از خانواده ها			آموزش و پرورش، کمیته امداد امام (ره)، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی	داده خام	سالیانه	کارشناسان برنامه ریزی و آمار آموزش و پرورش، کمیته امداد امام (ره) و اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی
شاخص های دسترسی به خدمات بهتر آموزشی			آموزش و پرورش	داده خام	سالیانه	کارشناس برنامه ریزی و آمار آموزش و پرورش
تعداد توزیع صبحانه در مدارس، تعداد آزمایش های دوره ای صورت گرفته و تعداد دانش آموزان تحت حمایت خاص غذایی صورت گرفته			آموزش و پرورش	داده خام	سالیانه	کارشناس برنامه ریزی و آمار آموزش و پرورش
تعداد مدارس آینده نگر، تعداد مدارس آموزش از راه دور، دسترسی دانش آموزان به سرویس های رفت و برگشت به مدارس و تعداد معلم استخدام شده			آموزش و پرورش	داده خام	سالیانه	کارشناس برنامه ریزی و آمار آموزش و پرورش